

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čepovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrť strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Vojna na severu in v Sredozemlju Italijani in Grki na kopnem

Trojno izredno dejstvo

Ameriško časopisje opozarja pravilno na trojno dejstvo, ki se je pokazalo v tej evropski vojni glede predhodne stare sodbe o vojaški sili in odpornosti raznih držav. Velika Francija je bila v treh tednih popolnoma strta od Nemcev. Mala Finska je odbijala tri mesece navale sovjetskih čet in jim prizadejala strahovite izgube. Mala Grčija, iz koje vojaške moči, udarnosti in odpornosti so se vsi norčevali, se že tri tedne upira italijanski premoči.

Grki kot branitelji svojih postojank

Grško bojišče ima že tik ob albanski meji vojaško odločilne točke, ki silijo napadalca k večji zmagi, branilca pa k čim trdovratnejšemu odporu, ker bi se po osvojitvi mogočnih gorskih obmejnih grebenov težko postavil v bran kje dalje v notranjosti Grčije. Odtod tolika odpornost Grkov, zadržati sovražnika že takoj na važnih obmejnih ter odločilnih postojankah.

Grške utrdbe po vrhovih okrog Janine je poskušala italijanska vojska obiti s prodira-

njem ob obali Jadranskega morja. Italijanske prednje straže so bile že dosegle rečico Acheron in so zagospodarile na ozemlju med rekama Kalamas in Acheron.

Obmorski del italijanske vojske se je moral umakniti preko reke Kalamas, ker je bila na središču fronte odbita alpinska italijanska divizija, ki je hotela Grkom presekati edino naravno zvezo med pokrajinama Epir in Tesalija. Ta divizija je bila prisiljena k umiku z izgubami na moštvu in materialu.

Od sredine proti severu in naši jugoslovanski meji so začeli Italijani ofenzivo pri Korici. V tej smeri so bili takoj zadržani in Grki so celo prešli v uspešni protinapad.

Ponovna italijanska ofenziva v pripravi

Na severnem odseku Korica-Lerin ali Florina se vršijo priprave za veliko novo italijansko ofenzivo. Italijani prevažajo v ta odsek pehoto in je iz te smeri pričakovati vsak čas kak večji italijanski pohod. Da bi se ta ofenziva bolj posrečila, zato je vrhovno poveljstvo izmenjalo vse dosedanje vodilne poveljnike, ki se v začetnih sunkih niso izkazali.

Angleži in Italijani na morju

Angleška pomoč Grkom

Angleži so obljubili Grkom znatno pomoč in jo tudi nudijo na morju in v letalstvu. Angleška mornarica in letalstvo ovirata prevoz italijanskih čet iz južne Italije v Albanijo in od tam proti Grčiji. Angleška letala bombardirajo italijanska za pohod proti Grčiji važna obmorska oporišča v pristaniščih Taranto, Brindisi, Drač in Valona.

Hudi spopadi na morju

Dne 13. novembra je objavilo angleško pomorsko poveljstvo, da je prizadejala angleška

mornarica in letalstvo italijanski mornarici v Tarantu silovit udarec.

Italijanska vojna luka Taranto je glavno mesto pokrajine Apulija in šteje okoli 120.000 prebivalcev. Mesto leži ob Tarantskem zalivu in je križišče vojaško važne proge Neapelj-Brindisi. Ob obali vojne luke se vrste ladjedelnice italijanske vojne mornarice s trdnimi in plavajočimi doki ter odlično izgrajena postaja za pomorska letala. Pred vhomom v luko ležita močno utrjena otoka San Paolo in San Pietro.

Največje italijanske mornariške edinice do

35.000 ton so bile zasidrane v luki Taranto kot varstvo obalne obrambe. V noči na 12. november so po angleških poročilih napadle letalske sile angleške vojne mornarice to brodovje z bombami. Na podlagi fotografskih posnetkov je bilo ugotovljeno, da sta bili močno poškodovani dve največji bojni ladji, dve križarki in dve pomožni vojni ladji, verjetno pa je zelo poškodovana še tretja velika bojna ladja, tako da je italijanska vojna mornarica izmed šestih velikih bojnih ladij ob tri. Pri napadu na italijansko vojno mornarico pred Tarantom so izgubili Angleži samo dve letali — tako poročajo Angleži in je isto govoril tudi ministrski predsednik Churchill v parlamentu.

Istočasno so — po angleškem vojnem poročilu — lahke edinice angleške vojne mornarice pred albanskim pristaniščem Valona naletale na štiri italijanske ladje, ki so vozile v spremstvu dveh rušilcev preskrbo za italijansko armado v Albanijo. Ena izmed tovornih ladij je bila takoj potopljena, na dveh drugih je izbruhnil požar in sta bili prav tako skoro gotovo potopljene, četrta je ušla. Oba rušilca sta se zavila v umetno meglo in sta ušla, vendar — pravi angleško vojno poročilo — je bil eden od njih poškodovan. Angleške ladje v borbi niso pretrpele izgub.

Angleška admiraliteta poroča dalje, da je neka podmornica v Sredozemskem morju potopila velik italijanski prevozni parnik, nekega drugega pa močno poškodovala. Parnika sta bila na poti v italijanske kolonije.

Italijanska poročila označujejo Churchillove navedbe kot netočne in priznajo, da je bila hudo zadeta samo ena večja ladja, vse druga pa da je plod angleške domišljije.

Italijani dalje poročajo, da so napadli italijanski bombniki egiptsko pristanišče Aleksandrija in tam potopili neko veliko angleško bojno ladjo, na Sredozemskem morju pa da so italijanska letala potopila neko angleško tovorno ladjo.

Na italijanskem pristojnem mestu bodo prihodnje dni objavili končni in podrobni prikaz vsega vojskovanja na morju in pomorskega letalskega položaja na Sredozemskem morju.

Boji nad Anglijo in Nemčijo

Angleži in Nemci obmetavajo z najtežjimi bombami dnevno najvažnejša industrijska mesta, oporišča, kolodvori ter pristanišča. Pri teh zračnih napadih ne gre za kako odločitev na eni in ne na drugi strani, ampak samo za načrtno uničevanje, slabljenje nasprotnika ter omajanje morale hudo stiskanega civilnega prebivalstva.

V noči na 15. november je bombardiralo več sto nemških bombnikov angleško mesto Coventry, ki je središče angleške letalske industrije. Nemška letala so vrgla na mesto 450 ton bomb, ki so povzročile 20 velikih požarov. Nemški zaporedni napadi na Coventry so bili doslej najhujši v zgodovini.

Grški otok Kreta, katerega so zasedli Angleži in ga uporabljajo kot letalsko oporišče za zračne napade po Sredozemlju

Pripravimo pot obnovi!

Bivši ministrski predsednik Anglije Chamberlain, ki je te dni umrl, je prvi proglasil kot cilj sedanje vojne: obnova sveta po prenovljenem človeku. Tudi v taboru avtoritarnih držav se z najpristojnejših mest zmiraj poudarja zahteva, da se mora svet preosnovati ter v njem vpostaviti nov red. Ni pa novega reda brez načel, ki na njih red temelji. In ni načel brez ljudi, ki so njihovi nosilci in izvrševalci. Nov red torej predpostavlja novega človeka. Stari človek je povzročil zmedo na svetu, iz katere se je razvila sedanja katastrofa človeštva. Novi človek naj reši človeštvo iz sedanjih velikih stisk ter naj uresniči novo obliko sožitja ljudi, narodov in držav.

Kakšen bodi novi človek? Izvestno je, da so nekrščanska načela, kakor jih je širilo framonstvo, lažnivo svobodomiseltvo, pretirani nacionalizem, materialistični socializem in komunizem, zastrupila odnošaja človeka do človeka, stanu do stanu, naroda do naroda, države do države. Zato je neodklonljiva zahteva sedanjega časa: Proč s temi načeli! Mnogo držav je sledeč dobro preizkušenemu sveto-pisemskemu načelu: »Na njihovih sadovih jih boste spoznali«, uvidelo škodljivost framon-skih lož ter njihovo delovanje prepovedalo. Med njimi je tudi nesrečna Francija. Ko se je pred 200 leti začelo v Franciji širiti framonstvo, se je proti njemu postavila državna oblast kot proti »iz tujine importiranemu strupu«. Pozneje so odločilni činitelji postali bolj brezbržni: najprej so razširjajoči se strup tolerirali, potem na vso moč podpirali, dokler ni ta strup razkrojil vitalnih (življenjskih) sil Francije.

Framonstvo je mati lažnive svobodomiselnosti. Iz framon-skih lož se je širil duh kulturnega, političnega in gospodarskega liberalizma. Od slabe matere ni pričakovati dobrih otrok. Bogu, veri in Cerkvi sovražno framonstvo je po svojih učencih in odposlancih širilo med ljudmi in narodi nauk o popolni

svobodi človeka od Boga, od božjih in cerkvenih zapovedi in od vsakih vezi, ki bi se postavile kot ovire na pot svobodnemu udejstvovanju človeka v javnem in političnem življenju in zlasti na področju gospodarskega delovanja. Sebičnost je postala glavni nagib človeškemu delovanju in njegov edini cilj: čim večja korist posameznika.

Liberalizem je raztrgal vezi vzajemnosti med posamezniki ter med posamezniki in občestvom. Človeško družbo je atomiziral = razbil na majhne drobce in vsak drobec je stremel samo za lastnim dobičkom in užitkom. Takšen narod in takšna država ni sposobna velikih podvigov, ki zahtevajo soglasnost in slogopodnih slojev in stanov ljudstva. Še manj pa je takšen narod sposoben velikih splošnih žrtev, ki jih morajo doprinarjati vsi, kadar je treba odbiti napad in udarec sovražnika od zunaj. Razvoj dogodkov v Evropi je pokazal pogubo- in smrtonosne sadove liberalizma. Narod, ki hoče živeti in ohraniti svoje mesto med drugimi narodi, mora izločiti iz svojega organizma vse bacile liberalizma.

Kaj to pomeni za naše slovenske razmere? Ko je bilo ukinjeno delovanje framon-skih lož v Jugoslaviji, so glasila slovenskega liberalizma, ki se skriva za raznimi nacionalnimi, demokratičnimi in naprednimi krinkami, hitela zatrjevati, da framonov v Sloveniji ni. To ni res! So v Sloveniji ljudje, ki so bili vpisani v framon-ske lože. Nekatera imena so bila te dni objavljena, druga so še skrita za plaščem tajnosti. Toda ne gre za to, ali je kdo vpisan v framon-sko ložo ali ne. Gre za duha, ki živi v ljudeh, strankah in društvih. So v Sloveniji listi, ki so prešinjani z duhom framon-skega liberalizma. So med našim narodom prosvetna in športna društva ter mladinske organizacije, ki mladino sicer ne učijo framon-skega telovaditja, pač pa framon-sko-svobodumno misliti, hoteti in delovati. Kaj sledi iz tega dejstva? Da bi ukinjenju framon-

sonstva moralo slediti prenehanje vseh oblik organizacij, ki se v njih udejstvuje duh lažnivega svobodoumja in temelje narodovega obstoja rušечеega liberalizma.

Liberalizma sin, včasih očetu neveren, navadno pa veren, je marksistični socializem in komunizem. Nadaljeval je svoje delo tamkaj, kjer je liberalizem prenehal: v delavskem stanu. Kar se je naučil v šoli lažnivega svobodoumja = popolno neodvisnost človeka od Boga, vere in Cerkve, je razširil in pretiral v usodno laž, da Boga ni, da človek nima duše, da je vera, ki jo uči Cerkev, opij za ljudstvo. Ta nauk je surovi materializem, ki priznava na svetu samo materijo = tvar in samo stvarne sile ter njihovo delovanje. Teh sil se mora posluževati delavstvo, da si podjarni vse druge stanove v narodu. Vrhovno geslo marksističnega socializma in komunizma je borba delavskega razreda proti vsem drugim delom ljudstva in naroda. To je borba v notranjosti države, ki je Francijo tako oslabil, da se je v sedanji vojni v najkrajšem času zrušila.

Kdor hoče na razvalinah zgraditi novo, boljšo in trdnjše zgradbo, mora najprej ruševine odstraniti. Položiti mora nove, trdne temelje, segajoče v globino in širino. Krščanstvu sovražno liberalizem je v vezi s svojim idejnim otrokom = marksizmom (socializmom in komunizmom) povzročil med evropskim človeštvom zmedo, razkroj in razpad. Zato sta oba povsem nesposobna, da bi služila kot osnova za prenovljenje človeške družbe. Ne odpad od Boga, marveč povratek h Kristusu more človeštvu in narodom prinesiti rešitev. Kdor ima v mislih kakšno drugo obnovev naroda in vsega človeštva, vara sebe in druge. Obnovev more priti samo iz pravega in pristnega krščanstva. Ta obnova se mora začeti v posameznikih. Iz krščanskih posameznikov krščanski narod in iz krščanskih narodov krščanska človeška družba, zgrajena na trdnih osnovah krščanske pravičnosti in ljubezni.

M. Deželak:

Zemlja kmetu!

»Slov. gospodar« je že večkrat pisal o potrebi, da se nakup zemlje omogoči le tistim, ki jo bodo res sami obdelovali. Tak klic je bil tudi v 43. številki pod naslovom: »S sodelovanjem ljudstva in oblasti bi se lahko mnogokaj obrnilo na bolje.« Misli v tem članku so za naše kmečko vprašanje velike važnosti.

Posestne razmere

Danes je zemlja v Sloveniji v veliki meri ast malega kmeta. Precejšnji del kmetijskega stanu t. r. rijo kmetje, ki ne pridelajo dovolj živeža, predvsem žita, na domačem posestvu. Poleg teh imamo še nekaj veleposestev, nekaj graščin pa tudi še precej trdnih kmečkih gruntarjev.

Radi gospodarske krize, ki je zavlada pred približno desetimi leti, se pa marsikje zemlja prodaja, čemer so ponekod vzrok tudi družinske razmere. Proda se navadno tistemu, ki za zemljo največ nudi. To so pa dostikrat drugi stanovi in ne kmet. Na ta način prehaja zemlja v nekmečke roke.

Potrebna je javna pomoč

Če se kje prodaja zemlja, bodisi vse posestvo, bodisi samo nekaj parcel, se mi zdi važno, da bi država ali samoupravna (banovina, občina) oblast posredovala v tem smislu, da bi za preživljanje ene kmečke družine dovolj veliko zemljišče spet kupil kmečki človek, kateri bi s svojo družino posestvo obdeloval. V primeru, da dotičnik nima dovolj denarja za nakup posestva, bi naj pri banovinskem ali državnem denarnem posojilu, ki

bi se z obrestmi vred odplačevalo v dolgem roku, na primer v razdobju 20 do 30 let.

Razkosavanje je škodljivo

Pri prodaji kakšnega srednje velikega posestva nikakor ni priporočljivo posestvo razkosati. Če je dovolj veliko, seveda nič ne škoduje, če se iz takega velikega posestva napravi dvoje ali več posestev, vendar vsako tako na novo nastalo posestvo mora biti zmožno preživljati kmečko družino. Izjema se lahko napravi v industrijskih krajih, ker imajo tu mali kmetje priložnost za zaslužek in radi tega razkosanje kmetij ne škoduje v tolikšni meri. Nasprotno pa v čisto kmetijskih krajih ni primerno, da se posestva preveč razkosajo.

Nujno je potrebno, da se vse stori, da bo cilj vse naše kmetijske politike, da se ohrani in vzdrži srednji kmet. V krajih, kjer je več malih posestev, kočarjev ali bajtarjev, je pa potrebno, da se tem nudi zemlja, kjer je na prodaj, na način, kakor sem povedal spredaj, s pomočjo dolgoročnih posojil.

Zemljo naj kupuje le kmet

V bodoče bi se naj z zakonom prepovedalo drugim stanovom kupovati zemljo, kajti tem služi le kot luksuz in predmet, v katerega se da varno naložiti denar. Zemljo naj kupuje le tisti, ki jo bo res obdeloval, to je kmet! Te misli sem poudarjal že na kmetijski anketi leta 1938. v Ljubljani.

Kako je drugod?

Veliko danes slišimo o ruskem boljšeizmu. Resnica je, da se revolucija v Rusiji ni začela na vasi, v podeželju med kmeti, ampak v me-

stih, posebno med vojaštvom. Ruski kmet je pa bil za revolucijo tudi vnet. V saratovski guberniji ob Volgi, ki je najbolj žitoroden kraj v Rusiji, smo videli vsi, ki smo bili tam vojni ujetniki, da je bila polovica, in to najboljše zemlje, v lasti veleposestnikov, graščakov, eno četrtino zemlje so imeli kmetje, nazvani kulaki, ostalo četrtino so pa posedali mali kmetje. Pripomnim, da velja to za vas Kisilevko. En graščak je imel tu polovico zemlje, večjih kmetov, ki so posedali eno četrtino zemlje, je bilo 12, a malih bajtarjev preko 80, in ti so imeli preostalo četrtino najslabše zemlje. Približno enaka slika je bila tudi drugod. Ni čudno, da se ta ruski kmet ni navduševal za carski režim, v katerem so imeli vso oblast v rokah bogati veleposestniki. Ako slišimo danes o raznih vzrokih ruske revolucije, na primer prejšnja slaba uprava, majhna izobrazba ljudstva itd., je gotovo med vsemi temi na prvem mestu bil glavni vzrok: velika neenakost v zemljiški posesti, ko je na eni strani bil graščak, na drugi pa veliko število malih kmetov-kočarjev, dočim je bilo število srednjih kmetov razmeroma majhno.

Tudi v Španiji ni bilo mnogo boljše.

Pravična razdelitev zemlje je državna potreba

Radi naštetih dejstev smatram za potrebno, da se zemlja pravično razdeli, in to je nujna državna in narodna potreba. Čim več ljudi v državi bo zadovoljnih, tem bolje za državo. Gorje pa državi, če je stanje obratno. Zato je treba vso pozornost naše javnosti usmeriti v to, da se tam, kjer so dani pogoji, z vsemi sredstvi podpirajo pa tudi snujejo kmetije srednje velikosti.

Po Jugoslaviji

»Jutro« rado izpričuje svoje prijateljstvo katoliški Cerkvi in njenemu duhovništvu z napadi na duhovnike. Nedavno je bil njegov urednik, kakor smo poročali, obsojen na visoko globo, ker je »Jutro« v posebnem dopisu očitalo dvema gospodoma kaplanoma v bližini Celja, da zanemarjata svoje dušnopastirske dolžnosti. Brca, ki jo je s to obsodbo dobilo »Jutro«, ga ni spametovala, ker je pri liberalcu nasprotstvo do duhovnikov večje kakor pa občutek javne blamaže. O kakšnem smislu za resnico in pravico pa pri zakrknjenem liberalcu sploh ne more biti govora. Tako je »Jutro« v dopisu iz Ptuja 2. novembra očitalo duhovščini, da noče blagosloviti zadnje počivališče siromakov. To velja za mesto prav

tako kakor za župnišče. Tudi pri Ptuj. V svoji številki dne 14. novembra je »Jutro« moralo objaviti popravek gvardianata minoritskega samostana v Ptuj, s katerim se uradno ugotavlja, da spremlja vsakega mrliča, ki se pokoplje v minoritski župniji, naj bo bogataš ali siromak, naj za to plača ali ne, vedno vsaj po en duhovnik minorit, opravi obredne molitve ter blagoslovi mrliča in grob. »Jutro« je globoko padlo, da se ga mora s sodnijsko obsodbo ali z uradnim popravkom prisiliti, da piše o Cerkvi in duhovnikih resnico. Gospodje JNSarji, ali se tako dela za narodno slogo? Kdo pa bi šel v koncentracijo z ljudmi, ki razširjajo po svojih glasilih laži in klevete o slovenskih duhovnikih?!

F. Puncer:

Slomšekov narod smo!

Slovenci smo imeli skoro v vseh časih narodnega življenja velike voditelje, ki so z večjo roko kazali ljudstvu pravo pot. Na splošno smo se svojim zaslužnim velikanom izkazali tudi hvaležne, postavili smo jim spomenike, še bolj kakor v kamnu — v srcih, ohranili smo njihove nauke kot sveto narodno izročilo. Tako lepega spomina v svojem narodu pa še doslej med Slovenci nihče ni zapustil kakor škof Slomšek. »V večnem spominu bo pravični« — te besede svetega pisma naobrača nanj v začetku svoje knjige njegov prvi življenjepisec Kosar in nadaljuje: »Izvršil je dela, ki ovijajo njegovo ime z nesmrtno slavo.« — »Njegovo ime je v slovenskem narodu za vselej zapisano z zlatimi črkami«, piše drugi življenjepisec Medved. In na drugem mestu zatrjuje: »Slomškova dela se bodo vselej lesketala v slovenski zgodovini; zapustila so sled, ki ostane neizbrisna v narodnem življenju.« In njegov zadnji življenjepisec prelat Kovačič, ki se je z veliko ljubeznijo posvetil proučevanju njegove osebe in dela, je zapisal: »Njegov spomin še ni umrl in ne bo umrl.«

Tako sodijo o njem oni, ki so študirali njegovo življenje, a popolnoma enako misli naše ljudstvo, ki čuti, da Slomšek ni samo največji, ki je doslej izšel iz njega, ampak da mu je tudi zavetnik in priprošnjik pri božjem prestolu. Zato visi Slomškova slika na častnem mestu, s cvetjem okrašena že skoro po vseh naših domovih. Nanjo se z zaupanjem ozira slovenski človek, kadar se zgrne stiska na njegovo življenje, v njem tudi čedalje bolj vidi utelešeno pravico svojo in svojega naroda do dostojnega življenja. Tako se uresničujejo Ko-

sarjeve besede: »Slomšek še vedno raste in bo rasel, dokler ne zraste iz njega svetnik božji, ki ga bomo častili na oltarjih.«

V današnjih res težkih časih nam je misel na našega Slomška posebno koristna.

Ko vsemogoče sile butajo ob naš mali narod, hoteč ga potopiti v svoje nenasitno hlepenje po moči in oblasti, je globoka in živa narodna zavednost, ki nam jo je med prvimi budil škof Slomšek, skoro edina, a najuspešnejša obramba. »Bratje, ne pozabimo, da smo Slovenci!« Tako je klical vladika Slomšek Slovincem pred sto leti. Bratje, ne pozabimo, da smo Slovenci! — nam kliče tudi danes — iz svojega groba. Ali se nam ne zdi, da kakor zvest graničar na straži počiva v obmejnem Mariboru?

Zmaterializiran — v tostranst obrnjen svet nam prišepetava, da sta vera in cerkev največja prevara v zgodovini in nam oznanja drug evangelij. Uživanježeljnost razbija krščanske družine, sistematično ruši v slovenski mladini smisel za pošteno in k Bogu usmer-

Novice iz domačih krajev

Diplomiral je na beograjski pravni fakulteti g. Konrad Kolarič iz Sobetinc pri Ptuj. Iskreno čestitamo!

Plast zemlje ga je zasula. V gramoznici je plast zemlje zasula 29 letnega delavca Bogomira Krajca iz Maribora. Hudo poškodovanega so prepeljali v bolnišnico.

Kadar kupujete

ASPIRIN

tablete, ne pozabite pogledati, da li vsak zavitek in vsaka posamezna tableta nosi „Bayer“-jev križ, ki ga mora imeti. Ni namreč Aspirina brez „Bayer“-jevega križa.

Optika rep. odd. št. 7757, 1. 11. 1940

jeno življenje. Alkoholizem zastruplja dušno in telesno narodovo zdravje. Oh, saj smo prav za prav že kar zreli, da nas zadene sodba, kakor je zadela toliko narodov! Ozmimo se na Slomškovo podobo! On nas drugače uči. »Sveta vera bodi vam luč!« Nihče drugi: ne komunizem, ne fašizem, ne užitki in strasti, ne alkohol!

Vstanimo in vrzimo iz sebe dušne brame, ki se zgrinja na nas! Zavedimo se, da smo Slomšekov rod in prosimo Boga, naj nam ga skoro postavi za svetilnik — on pa bo prosil za nas, da bomo iz nevihte, ki divja okrog nas, srečno izšli v novo in lepo bodočnost!

Kit v številkah. Pri svojem rojstvu tehtal kit samo 2000 kg. Kakih sedem mesecev ga hrani mati. Po tem razdobju tehtal že 24.000 kg. Dorasel tehtal navadno ca. 77.000 kg ter je dolg 23 metrov. Največji kit, ki so ga kdaj izmerili, je bil dolg 27 m in je tehtal 122.000 kg, to je ravno teža 36 slonov! Podrobni podatki o njegovih »priljubljenih« so naslednji: mesa 56.000 kg, slanina 25.000 kg, noge 22.600 kg, pljuča 1226 kg, jezik 3158 kg (izgleda, da je navsezadnje imel le ta kit največji jezik na svetu, pa še moškega spela je bil!). K temu moramo prišteti še 1563 kg črevesja, 631 kg srca (potemtakem so kiti bolj »lahkosrčni« bitja), jeter za 936 kg in neverjetno majhen trebuh za pridobivanje te ogromne

Lunak divjine

Ameriški roman

»Bela ženska?« je začudeno vprašal.
»Da,« je prikimal Indijanec.
»Je sama?«
»Da. Jaz jo poznam!«
Starec je ostrmel od začudenja.
»Ti jo poznaš?«
»Da.«
Samotar se je zdaj nenadoma spomnil na tisto, kar mu je bil sporočil Indijanec po povratku iz Hilla. Hlastno je vprašal:
»Marija Linscott?«
Indijanec je spet prikimal.
»Pojdiva!« je zdaj dejal samotar.

Po isti, skoraj navpični steni se je začel spuščati v globino, po kateri se je bil Indijanec vzpenjal kvišku. Premikal se je tako gibčno, da bi ga opazovalec smatral za mladeniča. Naglo se je spuščal od skale do skale. Indijanec mu je molče sledil. Na skali, pod katero je prenočevala Marija, sta se ustavila. Dim pojemajočega ognja jima je udaril v nos. Samotar je legel, se sklonil čez rob in pogledal v globino. Prevzet od ganotja je

gledal mlado popotnico. Medtem so mu misli zablodile v daljno preteklost. Indijanec ga je molče opazoval.

Naposled se je starec dvignil. Ko kak orjak je stal na skali. Indijanec je bil v primeri z njim neznatno človeče.

»Ni našla prave poti!« je polglasno spregovoril samotar.

»Tako je!« je odvrnil Indijanec.

Gotovo je tudi on poznal skrivnost. Zdaj je z neko napetostjo opazoval starca, ki se je očitno boril sam s seboj. Izgovarjal je posamezne besede, katerih pa Indijanec ni razumel.

»Štirideset let!« je nazadnje vzdihnil starec v jeziku, ki je bil umljiv tudi Indijancu.

»Štirideset let,« je nadaljeval čez čas, »živim brez ljudi, samo v tvoji družbi.«

Indijanec je molče prikimal.

»Štirideset let,« je tretjič rekel samotar. »In zdaj, na pragu večnosti, v katero bom kmalu stopil, naj spreminim svoje življenje?«

Indijanec je molčal in vprašujoče gledal svojega gospodarja.

Starec se je še nekaj časa boril sam s seboj, nazadnje pa se je odločil. Začel se je spuščati v globino. Tovariš mu je sledil.

Moža sta se previdno spuščala dol. Niti en kamen se ni sprožil pod njunimi nogami. Toda četudi sta še tako

ske šole v Križevcih pri Ljutomeru. Na nasvet zdravnika so oddali otroka v ljubljansko bolnišnico, kjer so mu vzeli oko in ga nadomestili s steklenim. Za tem se je v prazni očesni duplini pojavil rak, ki se je razširil do možgan in je dekletce umrlo.

Nevarnost plaz je grozila tudi železniški progi pri Poljčanah, in to na mestu, kjer je že pred leti zasul progo. Železniška uprava je na tem mestu dala posekati gozd, korenine dreva so segnile, pa se zemlja ni mogla več upirati pritisku vode, ki se je radi dežja nabrala pod površino. Plaz se je utrgal v širini 70 m in v višini 50 m ter je zgrmel proti progi, k sreči pa se je ustavil kakih 20 m nad njo. Obstoja pa nevarnost, da se bo zemlja premaknila še naprej proti progi ter da bo zasula tir. Upati pa je, da se bo železniška uprava zavedela nevarnosti in ukrenila vse potrebno, da se prepreči preteča nevarnost.

Smrt pod prevrnjenim avtomobilom. Pri Sv. Jurju ob juž. žel. se je šofer tovornega avtomobila Franc Gobec kakih 30 m od Kmetijske šole izognil nekemu kolesarju na strmo občestno travnato rušo. Kakih 25 m je vozil še ob robu, a radi spolzke vlažne trave in težkega tovora le ni mogel izpeljati na cesto, desni kolesi sta se vgreznili v blatni jarek in avto se je prevrnil. Sodi, polni vina, ki so bili na avtomobilu, so pri tem pokopali pod seboj železničarja Matijo Zupančiča in cinkarniškega delavca Julija Vrhovškega, ki sta sedela na sodih. Zupančič je radi poškodb umrl, Vrhovšku je pa zdrobilo levo nogo v členku. Ostali potniki v kabini so odnesli manjše poškodbe radi razbite šipe, dočim se šoferju ni zgodilo ničesar.

Plaz zasul železniško progo. Med postajama Hrastnik in Trbovlje se je 12. novembra proti večeru podrli okrog 7 m visok oporni zid ob železniški progi. Deževje zadnjih dni je svet za opornim zidom tako razmočilo, da zid, ki se je popravljaval, pritiska ni vzdržal. Ruševine zidu in plaz, ki se je obenem sprožil s pobočja, sta zasula oba železniška tira v dolžini okrog 30 metrov, pri čemer se je posebno daleč zasul notranji, pobočju bližji tir. Čuvaji in nadzorni organi so plaz takoj opazili in obvestili obe postaji, tako da se ni zgodila večja nesreča. Radi plazu so pa nastale velike motnje v prometu in so ves naslednji dan potniki morali prestopati preko plazu v drugi vlak. Tovorni promet se je pa sploh ustavil. Po enem dnevu motnje so pa progo očistili, tako da se promet lahko vrši vsaj po eni progi. Povzročena škoda je občutna.

Stekel pes je strahoval ljudi in živali v Pišecah, Bizeljskem in še nekaterih drugih občinah brežiškega okraja. Obgrizel in oluščil je po uradni ugotovitvi 22 psov, 5 svinj, gos in

Friderik in Marija Čerče, zlatoporočenca na Pesnici pri Mariboru

dve osebi, ki sta bili poslani v zagrebški Pasteurjev zavod. Verjetno pa je, da je pes okužil še večje število ljudi in živali, le oblastva niso prejela prijav. Nevarno pasjo mrcino, ki se je pritepla preko Sotle s Hrvatske, so k sreči ustrelili. — Tudi v Mariboru se je pojavil stekel pes, ki je ogrožal ljudi. Ustrelil ga je stražnik. V prizadetih krajih je razglašen strogi pasji kontumac.

Namesto zajca ustrelil živinozdravnika v glavo. V nedeljo so priredili pogon na zajce v okolici Kranja. Dva lovca sta si stala nasproti v razdalji 80 m. Pred živinozdravnikom Vincom Bedenkom se postavi zajec, ki ga pa ta radi bližine sosedu ni hotel ustreliti. Ni pa bil istih misli sosed na nasprotni strani, ki je takoj streljal na zajca, čim ga je videl, pa čeprav ga je mislil nasproti stoječi živinozdravnika z dvigom roke opozoriti, da naj ne strelja. Nesreča je hotela, da je strel mesto zajca zadela živinozdravnika v glavo in ena šibra se je zapčila v oko. Živinozdravnika so odpeljali v Zagreb, kjer so ga operirali. Ostal bo pri življenju, toda izgubil bo najbrž oko.

Zajci povzročajo škodo na sadnem drevju. Zajčji škodljivci se je sedaj spravil po Murskem polju nad sadno drevje in ga je že mnogo popolnoma uničil. Sadjarji so obupani radi pozebe dreves v lanski zimi in sedaj pa še zajčja nadloga! Škoda je tem večja, ker letos sploh ni dobiti iz drevesnic sadnih dreves.

Slinavke in parkljevke v Cerini ni več. Kakor je bilo že poročano, je v Cerini, občina Čatež, izbruhnila slinavka in parkljevka in je bila radi tega uradna prepoved vseh sejmov v šestih občinah. Ker do danes ni bil ugotovljen nov primer enake bolezni, je uradni živinozdravnik ukinil zaporo v ogroženem področju z izjemo v okolici kraja Cerine. Živinorejci, ki so bili z zaporo močno prizadeti, bodo to sprejeli prav z veseljem.

Družinska pratika s podobo sv. Družine je že izšla za leto 1941. in jo morete dobiti v vseh knjigarnah in boljših trgovinah. Ima zelo bogato poučno in zabavno vsebino, poleg tega jo pa krasi 16 strani slik v bakrotisku, ki so same vredne malega izdatka 6 din. Segajte po nji in jo priporočajte tudi svojim znancem in sosedom! 1636

Požari

14. novembra dopoldne je izbruhnil velik požar v vasi Sestrže, župnija Majšperg. Ogenj se je pojavil pri posestniku Ivanu Sagadinu v gospodarskem poslopju in so ga zanetili najbrž otroci. Od Sagadina se je razširil ogenj na poslopja sosedov Robarja, Križanca in Pernata, p. d. Grila. Najbolj je prizadet Pernat, ki ni rešil dobesedno nič, pa tudi zavarovan je bil zelo nizko. Rešila se je le živina, nekateri so oteli še nekaj obleke. Gospodarska poslopja s krmo so pogorela prav vsem, stanovanjsko hišo je pa rešil pred ognjem le Sagadin. Škode je okrog 300.000 din in ni niti za polovico krita z zavarovalnino.

Dne 9. novembra ponoči je v Andrejcih v Prekmurju začelo nenadoma goreti pri posestniku Miholič Ludoviku. Vnelo se je na podstrešju spravljeno seno in slama. Ker je bila hiša krita s slamo, je bila v hipu vsa v ognju. Škoda, ki ni krita z zavarovalnino, znaša okrog 5000 din. — Dva dni poprej pa je v zgodnjih jutranjih urah v Domanjševcih ogenj do tal vpepelil hišo in gospodarsko poslopje posestnice Lepoša Rozalije. Škode je za nad 13.000 din in prav tako ni krita z zavarovalnino.

Drzen vlom. Pri posestnici Čučkovi v Obradu pri Sv. Barbari v Slov. goricah sta dva maskirana moža vlomila skozi streho. Staro ženico sta prisilila, da jima je izročila hranilno knjižico in ker je klicala na pomoč, sta jo zvezala in do nezvesti pretepla. Pobasala sta vse, kar jima je prišlo pod roko, naložila plen na ukradeno kolo in neznanu kam izginila.

Žrtev poklica — žrtev zavrtnega napada. Dne 9. novembra so šolski otroci iz Kapele pri Radencih šli pogozdovati. Posadili so več kot tisoč lepih smrečic v najlepšem redu na posestvu g. Mlinariča v Očeslavskem vrhu in se v redu vrnili domov. Iz hvaležnosti, da je vse tako lepo uspelo po večurnem delu, je gospodar pogostil otroke in učiteljstvo. Ob povratku učiteljstva je na poti eden izmed učiteljev zaostal. To priložilo pa je zlorabil neki zlikovec in napadel g. učitelja iz zasebe. Pri belem dnevu mu je pognal oster nož v hrbtenico tako močno, da se je učitelj takoj zgrudil in ni bil več v stanju, da bi poklical svoje stanovske tovariše na pomoč. Neki delavec se ga je na prošnjo usmili in ostal pri njem, od koder so ga končno prepeljali v hišo gospodarja, pri katerem so pogozdovali. Ko se je bolnik onesvestil radi izgube krvi, so pozno ponoči poklicali zdravnika, ki mu je izpral rano in ga poslal v bolnišnico v Mursko Soboto, od tam pa v ljubljansko bolnišnico. — Zgrajamo se nad takimi, pri nas

tiho stopala, ju je Marija zaslišala. Njeno spanje je bilo tako rahlo, da jo je že nezaten šum vzdramil.

Vrgla je odejo s sebe in prisluškovala. Srce ji je močno utripalo. Ko je ugotovila, da se ji bližajo koraki, je vstala. S hrbotom se je naslonila na drevo, z desnico zgrabila samokres in čakala. Ko je zagledala dve senci, ki sta se ji bližali, je zaklicala z drhtečim glasom:

»Stojta, drugače bom streljala!«

Moža sta se ustavila. Njun pojav je bil za Marijo grozno doživetje. Sama je bila v divjini, daleč od ljudi, in sredi noči se nenadoma pojavita dva moža.

Eden je bil silno visok. Mariji se je zdelo, da je otrok v primeri z njim. Zdelo se ji je, da vidi pred seboj pravičnega velikana, nasproti kateremu je človeško orožje brez vpliva.

Sredi napete tišine, ki je postajala za Marijo vse bolj neznosna, je velikan spregovoril:

»Marija Linscott,« je prijazno zvenel njegov glas, »odložite samokres! Midva nisva sovražnika.«

Marija je strmelala od začudenja. Kdo je ta tujec, ki jo pozna? Zdelo se ji je, da jo oči in ušesa varajo. Medtem je vse bolj drhtela. Moči so ji pešale in desnica s samokresom ji je omahnila. Streljati ne bi mogla, četudi bi hotela.

Senci sta se medtem spet ganili in se počasi bližali. Marija je hotela prižgati električno žepno svetilko, da bi

posvetila v moža, a ni imela moči, da bi se sklonila in svetilko poiskala.

Moža sta že stala pred njo. Velikan se je oglašil:

»Jaz sem Lavrencij Mylke. Ta pa je moj tovariš. Rdečekočec, a cel človek. Malo je belih ljudi, ki bi imeli tako belo, plemenito dušo ko on.«

Globoko je vzdihnil. Toliko besed že dolgo ni izgovoril naenkrat. Zdelo se mu je, da mu sile pešajo in ga prevzema omotica. Sedel je k ognju.

Indijanec je hitro nabral nekaj suhljadi in na novo zanetil ogenj.

Starec je molče sedel. Nekam izgubljeno je strmel v plamen, ki je medtem vzplapolal.

Marija je bila tako zmedena, da ni mogla govoriti. Strah, ki ga je spočetka čutila, se je razpršil, prevzelo jo je veselje nad nenadnim srečanjem z gorskimi samotarjem, katerega je iskala. S svetim spoštovanjem je gledala orjaškega starca, njegovo dolgo, belo brado in z brazdami posut obraz.

Marija ni poznala navad ljudi, ki so živeli v divjini. Ni znala čitati iz ptez samotarjev. Toda čuti so ji pravili, da se skriva v brazdah tega obraza dolga zgodba, cel roman. V njih so skrita poglavja o umorih, o prelihanju krvi in o ranah... O takih ranah, ki se nikdar ne zacelijo, ker zanje ni zdravil... O dušnih ranah...

A vkljub vsemu je zdaj počival na tem obrazu mir skalnatih planin. Ta obraz je bil poosebljena samota.

obsežnosti, ki je tehtal samo 416 kg!

Najmrzlejšje mesto na svetu. Do sedaj so mislili, da je najbolj mrzlo mesto na svetu Verhojansk v Sibiriji, kjer so izmerili najnižjo temperaturo 70 stopinj pod ničlo. Sedaj poroča ruski profesor Obučev, da je po načrtnem raziskovanju našel še bolj mrzlo mesto, in sicer Ojmecon, ki je tudi v Sibiriji. Od leta 1933. imajo tam vremensko postajo. Ugotovili so, da je temperatura v tem kraju za štiri do sedem stopinj nižja od temperature v Verhojansku. V Ojmeconu je nekoč živo srebro padlo celo pod 78 stopinj. Tako je to mesto najbolj mrzlo mesto na svetu in zdi se, da so se tamkajšnji prebivalci, ki jih je komaj tisoč, že navadili tako hudega mraza, saj

večkrat ponavljajočimi se zlodejstvi mladoletnih predrznežev, ki se dobro zavedajo, da se jih radi mladoletnosti ne more tako občutno kaznovati, kakor bi za svoje zločine zaslužili. Pa bo morala priti odpomoč temu zlu!

Vlom v podružnično cerkev. V Gornji Rečici pri Sv. Jederti nad Laškimi je bilo vlomljeno v novo podružnico sv. Antona. Vlomilec je s kamnom razbil okno, splezal v zakristijo, prebrskal vse omare, odprl tabernakelj, a svete posode je pustil pri miru, nakar je vlomil v nabiralnik, v katerem pa ni bilo denarja. Cerkev je oškodovana za kakih sto dinarjev na šipi, vratih zakristije in nabiralniku. Cerkev je precej oddaljena od hiš, zato vlomilca ni nihče opazil, le sosedov pes je tisto noč hudo lajal.

Mlada žrtev martinovanja. Zupaneč Janko, miren, priden 18 letni fant iz Trbovelj, je šel na martinovanje v neko gostilno, kamor je prišlo tudi več pijanih mladoletnikov in kmalu se je med Zupanečem in 17 letnim Smodičem Jožetom začel prepir. Ko je Zupaneč zapustil gostilno, je Smodič pohitel za njim. Najprej sta se spoprijela na hodniku, nakar je Zupaneč hotel proti domu. Smodič je skočil za njim in je pred kapelico blizu gostilne prišlo do hudega spopada. Kar naenkrat je med ruvanjem Smodič potegnil iz žepa nož in zamahnil po Zupaneču. Zadal mu je več ran, med temi tudi smrtno v prsa. Zupaneč je zastokal: »Sedaj si me, pa kaj sem ti vendar storil?!« Imel je še toliko moči, da je mlademu ubijalcu izvil nož iz rok, potem pa je omahnil. Tovariši s Smodičem vred so ga odnesli proti Zupanečevemu domu, kjer je v mlaki krvi umrl. Smodiča je oče odpeljal k orožnikom. Bil je ves objokan. — In nauk iz tega? Proč z nesrečnim alkoholom!

Vlom v konzumno društvo. Vlomljeno je bilo v podružnico Delavskega konzumnega društva v Novi vasi na Blokah. Vlomilci so odnesli okrog 320 m raznovrstnega blaga, precej izdelanega perila, mnogo jestvin, usnja in podplavov. Škode je za 20.000 din. — V Nemški vasi pri Blokah so pa isti vlomilci pri posestniku Janezu Papežu ukradli zelen voziček, na katerega so naložili ukradeno blago.

Hujskač povzročil uboj. V gostilniški sobi v Naklem pri Kranju je med starejšimi ljudmi sedel za mizo 40 letni kmečki sin Alojzij Golob, doma s Police. Modroval je z očanci. Pri sosednji mizi je v družbi nekega čevljarja, po rodu Hrvata, sedel 32 letni zidar Vinko Lahovec iz Strahinja, ki je brez povoda začel dražiti Goloba. Ta se je zafrkavanja naveličal in sta se z Lahovcem spoprijela, pri čemer je Golob širokoustneža krepko poprijel in ga posadil na sedež, rekoč mu, naj bo miren. Končno sta se pobotala in si segla v roke. Ko je pa Lahovec zapustil gostilno, ga je njegov pajdaš Hrvat nagovoril, naj obračuna z Golobom in mu v ta namen stisnil v roko poseben nož »stilet«. Lahovec se je res vrnil v gostilno, se začel z Golobom ponovno prepirati in preden sta se utegnili ponovno spoprijeti, je Lahovec vsekaj Goloba s »stiletom« dvakrat v grlo in enkrat v glavo. Golob je napravil samo še dva koraka, nakar se je zgrudil in umrl. Lahovec in hujskaški Hrvat sta v splošni zmedbi izginila v noč, vendar so orožniki kmalu prišli najprej Hrvata, ki je pove-

so se morali še drugih stvari, ki so jim morda še manj všeč.

Zobotrebec nekdanj in danes. Zobotrebec je nujna potreba kulturnega človeka. Varal pa bi se, kdor bi mislil, da je zobotrebec šele izum modernega časa. Že v najstarejših časih so smatrali ljudje za potrebno, da si čistijo zobe, ter so očitno na ta posel polagali tudi neko posebno pažnjo. To se da sklepati iz ostankov iz starih časov, ki kažejo, da so bili takrat zobotrebci iz boljšega materiala kot so danes. Rimljani so imeli zobotrebce iz slonove kosti ali iz srebra. V 14. stoletju so prav tako uporabljali srebne zobotrebce, ki so bili precej veliki, izdelani v obliki bodala in okrašeni z različnimi ornamentami. V muzejih imamo iz teh časov

V Mariji se je vzbudilo globoko sočutje. Zganila se je in ne da bi prav vedela, kaj dela, stopila k starcu. Pokleknila je pred njim, položila svoje roke na njegove in tiho zašepetala:

»Hvala lepa, gospod Mylke! Tisočkrat hvala! Ne bodite jezni name! Klicali ste me in jaz sem prišla.«

Starec je dvignil sivo glavo. Zagledal se je v Marijo. Oči so dolgo počivale na Marijinem obrazu. Potem se je zagledal v njene oči. Pri tem se mu je zdelo, da se težko kamenje valj z njegovega srca. Vedro je dejal:

»Ti si podobna Abrahamu Linscott. Dobrodošla! Jaz te bom blagoslovil!«

Marijino srce so napolnila različna čustva. Žalost in veselje, jok in vrisk so se borili v njeni duši.

»Vi ste poznali Abrahama Linscotta?« je vzkliknila in se primaknila bliže starcu.

Ta je prijel njeno roko.

»Da, poznal sem Abrahama. In ljubil sem ga ko krvnega brata. Videl sem, ko je umiral.«

Utihi se je in sklonil glavo, kakor da bi mu spomin na prijateljevo smrt povzročil bolečino.

»On je bil moj dedek!« je zašepetala Marija.

Starec je prikimal. Nasmehnil se je hotel, a ni mogel. Tako dolgo je že bil v samotji, da je pozabil na smeh.

»Vem, dete, vem. On je bil tvoj dedek. Bil je lastnik Rajskega dola. Izvrsten človek je bil. In ni ostalo drugo od njega ko spomin. Šakali in volkovi so raztrgali njegovo

241

Kadar kupujete kožno kremo...

mislite na to, da samo NIVEA vsebuje okrepčevalno sredstvo za kožo EUCE-RIT. Zato se NIVEA ne da nadomeščati ali primerjati s kako drugo kremo. NIVEA prodira globoko v kožne luknjice in krepi kožno staničevje. Zato Vam ostane koža zdrava, nežna in bela kljub mrzlemu in vlažnemu vremenu.

dal, kje se skriva Lahovec, katerega so na označenem mestu našli. Oba sta bila prepeljana v ljubljanske zapore.

Obsodba kljub trditvi nedolžnosti. Letos v avgustu je bila na Planini pri Zrečah umorjena 52 letna Julijana Gosak. Umora je bil obdolžen Franc Gosak, kateremu je bila ubita mačeha zapustila lepo posestvo. Sum je na omenjenega padel radi tega, ker se je v zadnjem času večkrat z mačeho prepiral in pripovedoval ljudem, da jo bo ubil. Na dan umora je bil pri delavcih v gozdu, od katerih je pa dvakrat za nekaj časa odšel. Franc Gosak je trdil, da je nedolžen, vendar ga je celjsko sodišče spoznalo za krivega ter ga obsodilo na 15 let robije, na trajno izgubo častnih državljanских pravic, na plačilo kazenskih stroškov in na 1500 din povprečnine. Sodišče je svojo obsodbo izreklo na temelju nesoglasja obdolžen-

čevega zagovora in prič zoper njega in pa, ker je imel edini korist, da se iznebi mačeha. Franc Gosak je kazen sprejel in ponovno zatrdil: »Gospodje sodniki, jaz sem nedolžen!« Zagovornika dr. Humar in štante sta proti sodbi vložila priziv in revizijo.

Obsojena detomorilka. Celjsko sodišče je obsodilo na sedem let robije in trajno izgubo častnih državljanских pravic v štrigovo pristojno 22 letno služkinjo Nežo Golenkovo iz Kaplje pri št. Jurju ob Taboru. Imenovana je porodila nezakonskega otroka v porodnišnici v Celju. Ker jo je bilo sram pred ljudmi in ker se je bala, da oče ne bo skrbel za otroka, je na potu iz porodnišnice v Kapli vasi 29. julija pri potoku Bolski otroka zadavila, škopala četr metra globoko jamo in trupelce zažgala. Gospodarju Kumru, pri katerem je služila, je rekla, da je otroka dala v rejo. Na vprašanje orožnikov, kdo ima otroka v reji, je svoje dejanje priznala.

Kmetijsko-strokovni tečaji Kmečke zveze

Letošnji tečaji bodo dvodnevni, s presledkom enega tedna med prvim in drugim dnem. Vršili se bodo ob delavnih dneh, dopoldne od osmih do pol ene. Vsak predavalni dan bodo tri predavanja, od katerih bo vsako z razgovorom vred trpelo poldrugo uro.

Spored tečajev obsega: prvi dan predavanje o splošnem pregledu gospodarstva v okraju in o kmetijsko-pospeševalnem načrtu okrajne-

ga kmetijskega odbora, nadalje predavanje o kmečkem združništvu in kmečkih organizacijah ter strokovno predavanje o eni izmed najvažnejših gospodarskih panog dotičnega kraja; drugi dan tečaja pa so povsod na sporedu predavanja o treh drugih najvažnejših kmetijskih panogah za tamkajšnje kmetijsko gospodarstvo.

Izvedbo teh tečajev bodo organizirale Kra-

truplo. Čas je izbrisal za njim sledove. Samo jaz živim. Jaz sem obsojen na to, da še živim. Tako je določila usoda...«

Marija je le na pol razumela starčeve besede. Spet jo je prevzelo neko neprijetno čustvo. Pogledala je Indijanca, ki je stal pri ognju ko kak kamenit steber. Rdečkožec je bil posebljena žalost. Mariji se je zdelo, da zre iz njegovih oči smrt, ki ga bo kmalu pograbila.

Marija je bolno vzdihnila. Starec jo je pobožal po laseh. Ljubeznivo je dejal:

»Otrok, lezi in spi! Jutro je še daleč... Ob zori te bom odvedel v Rotenburg. Potem ti nihče ne bo črkal pravice do Rajskega dola.«

»Moj Bog, vi vse veste!« je začudeno vzkliknila deklica.

»Nič nisem vedel,« je odgovoril starec. »Pred nekaj tedni sem se sam podal z gore iskat zdravilne korenine za tovariša, ki je bil bolan. In kaj sem videl? Ulico, katere prej ni bilo. Voz, katerega ni vlekel konj. Ljudje, ki so sedeli v vozu, so vrgli pred mene neki časopisni papir. Dolgo sem gledal to vražjo iznajdbo, nazadnje pa sem pobral list, ga prinesel domov in prečital. Marsičesa nisem razumel. Med tistim življenjem, ki je bilo opisano v časopisu, in mojim ni mosta. A čital sem vest, kako Marija Linscott išče listino, s katero bi mogla dokazati, da je Rajski dol njen. Čital sem, da se je izgubila tista listina, ki pravi o tem, da je bil Abraham Linscott prijavil

jeвне kmečke zveze, k udeležbi pa so vabljeni vsi kmečki ljudje brez razlike.

Čas in kraj, kjer se bodo tečaji vršili, bodo pravočasno povsod razglašeni na krajevno navaden način.

V mesecu novembru in decembru se bodo vršili tečaji v sledečih krajih:

v Ptuj 26. novembra in 3. decembra;
pri Sv. Miklavžu pri Ormožu 28. novembra in 5. decembra;

v Velikih Dolencih 2. in 9. decembra;
v Konjicah in v Tešanovcih 4. in 11. decembra;

v Ločah pri Poljčanah 7. in 14. decembra;
v Št. Rupertu nad Laškim 10. in 17. decembra;

v Razkrižju pri Ljutomeru 18. in 21. decembra.

V ostalih krajih se bodo vršili tečaji v mesecih januarju in februarju.

Po svetu

Molitve za mir 24. novembra. Papež Pij XII. je odredil, kakor smo že v »Slov. gospodarju« obširno poročali, da se zadnja nedelja v novembru porabi za molitve za mir. Duhovniki bodo darovali daritve sv. maše in verniki molili: 1. da se izprosi večni mir in pokoj vsem vernim rajnim, ki so podlegli v sedanji vojni; 2. da se izprosi tolažba in pomoč od Boga: pregnancem, beguncem, ujetnikom in vsem, ki trpijo radi vojne; 3. da se vpostavi na svetu pravičen red in resničen mir. V vseh cerkvah in javnih kapelah se izpostavi presv. Rešnje Telo v javno čiščenje od prve župnijske službe božje zjutraj do popoldanske pobožnosti.

Cerkve v baltičkih državah. Ko so boljševiki pridružili ruski državi Estonsko, Letonsko in Litvo, so začeli v teh državah prav tak boj

zoper vero in cerkve, kot so ga prej vodili v Rusiji. Veroizpovedi so izgubile vse pravice. Tudi cerkvene zgradbe so boljševiki zaplenili ter jih proglasili za državno last. Cerkve dajejo državne oblasti v najem. Kdor več plača, dobi cerkvene prostore. Če hočejo verske občine zadržati za božjo službo cerkve, ki so bile zgrajene z ljudskim denarjem, ki so torej njihove, jih morajo od boljševikov odkupiti s plačanjem visoke najemnine. Ker vse občine takih najemnin ne zmagajo, zlasti ne tiste občine, kjer prebiva siromašno delovno ljudstvo, se cerkve ali zaprejo ali porabijo za druge namene. Boljševiki ne dovolijo delavcem niti tiste tolažbe, ki jo daje trpečemu človeku vera. Namesto zemeljskega raja pa jim prirejajo pekel.

Važno za sezonske delavce

Za vrnitev delavcev iz Francije

Zveza poljedelskih delavcev v Murski Soboti je poslala na merodajna oblastva vlogo, da se naše delavce, ki se še nahajajo v Franciji in so tam deloma internirani po taboriščih, čimprej spravi domov na državne stroške.

Vprašanje pošiljanja zaslužka naših delavcev iz Nemčije v domovino

Vse delavce, ki so bili prejšnja leta v Nemčiji na delu, zlasti pa tiste, ki so tam tudi letos, opozarja zveza na sledeče:

1. Delavci, ki so leta 1937., 1938. in 1939. iz kakršnih koli razlogov morali svoj zaslužek pustiti v Nemčiji, bodisi pri svojem delodajalcu, v bankah ali pa pri obmejni oblasti, naj takoj pišejo na naslov: Amtliche Jugoslawische Reisebüro A. G., Berlin NW 7, Neue Wilhelmstrasse 12-14, ter prosijo, da jim marke pošlje domov. Pri tem je treba navesti točen naslov delodajalca, banke in sedanjega bivališča, kakor tudi znesek, koliko mark se kje nahaja.

2. Tisti delavci pa, ki imajo marke še v Nemčiji, a se sami zdaj nahajajo doma, naj se čimprej javijo Zvezi poljedelskih delavcev v M. Soboti, ki bo potem merodajne oblasti poskrbela, da jim bo denar iz Nemčije odposlan v domovino.

ZPD opozarja vse delavce, ki so v Nemčiji na delu, da pravočasno pred odhodom iz Nemčije v domovino ves svoj odvišni zaslužek, ki ga ne bodo mogli poslati domov, naložijo v

oblasti lastništvo nad Rajskim dolom. Takrat sem ti pisal. Po štiridesetih letih sem se tedaj prvič moral vrniti v življenje, ki ga sovražim.

»Po štiridesetih letih!« je zašepetala Marija, ki jo je starčevo pripovedovanje pretreslo.

»Abraham Linscott je bil moj prijatelj,« je nadaljeval samotar. »Jutri ti bom vse povedal. Zdaj spi! Rotenburg je daleč in boš morala biti spočita, močna.«

Marija bi najraje takoj vse izvedela, a je premagala radovednost. Zavila se je v odejo in legla. V varstvu teh dveh mož bo mogla mirno spati...

Ko se je Marija zjutraj prebudila, je živahno skočila pokonci. Tekla je k starcu, ki je stal naslonjen na bližnje drevo in strmel v daljavo. Oklenila se ga je, skrila glavo na njegovih prsih in zaihtela.

Starec jo je tesno privil k sebi.

»Ko da sem Abraham Linscott!« je drhte zašepetal.

Starec je počakal, da se je Marija izjokala. Nato jo je odvedel k ognju, kjer je Indijanec pripravljaj zajtrk.

Medtem so vrhovi gora zardeli v žarkih vzhajajočega sonca.

Moža sta položila Marijo na mezga in karavana se je podala na pot. Moža sta šla peš.

Ure so minevale, zrak je postajal bolj in bolj vroč. Živali so sopihale, moža pa sta še vedno trdno stopala. Marija ni mogla razumeti, odkod jemljeta moč za na-

porno pešačenje, pri katerem nista kazala niti najmanjšega znaka utrujenosti.

16.

Erik že zdaj naj ni imel teže naloge kakor zdaj, ko je iskal sled za Marijo. V gozdu je bilo še lahko, ker so megi puščali vidne sledove. Prvo taborišče je tudi še našel. Potem so postajali sledovi vse bolj nejasni. Nenadoma ga je presenetilo nepričakovano odkritje: našel je sledove dveh mož. Hude skrbi mu je povzročalo vprašanje, kdo sta ta moža? Na skalnatih tleh so tudi ti sledovi izginili. Erik je blodil brez načrta sem ter tja. Nazadnje je na severu prispel do suhe struge, ki se je vse bolj ožila. Nenadoma je zasledil ozko stezo.

Zaslišal je peketanje kopit. Dvignil je glavo in istčasno zagledal lopove, kakor so oni njega opazili. Že so počili prvi strel. Pametni Blisk se je naglo stisnil k steni. Od desne in leve so skalnati drobci zadevali Erikov obraz. Tudi on je začel streljati na bandite, ki so se skrivali ob robu prepada. Ni zadel, ker so imeli dobro kritje. Blisk je nenadoma visoko skočil, potem pa se zvrnil. Erik je zdrknil iz sedla. Zdaj se je začelo divje streljanje. Erik je začutil močen udarec na roki. Prevzemala ga je omotica in omahnil je. Lopovi so od veselja divje zavpili. Prepričani so bili, da je Erik smrtno zadet. Obrnili so konje in naglo odjezdili dalje.

Erik je skočil kvišku. Strel ga je bil samo za hip

Vsi, ki potujete, ne pozabite na novi vozni red

veljaven od 28. okt. 1940

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor - Ptuj

najbližjih bankah. O vloženem znesku je prositi potrdilo. Vsak delavec naj si skuša pri zgoraj omenjeni Putnikovi pisarni v Berlinu kupiti ček za 10 Rm. To pa zato, ker gotovine ne sme nihče nesti s seboj preko meje. Ta ček bodo delavci lahko pri Putniku v Mariboru zamenjali za dinarje. Nobene gotovine v markah naj nihče ne nosi več s seboj, ker je doma ne bo mogel zamenjati, dočim jo bo iz Nemčije lahko pozneje potem kliringa spravil domov.

Novo blago v manjši vrednosti najbrž ne bo carinjeno, staro ali že rabljeno blago tudi ne, dočim bo za novo blago v večji vrednosti prav gotovo treba plačati carino. Toliko našim delavcem na znanje, da se bodo znali ravnati.

Zamenjava mark

O zamenjavi mark je ZPD vložila tozadevno prošnjo na pristojno ministrstvo, in sicer že 22. decembra 1939. Na to svojo prošnjo je ZPD dobila od ministrstva pismen nalog, da popiše marke, ki jih delavci še imajo, kar je takoj tudi storila. Zadeva se je potem precej časa zavlačevala, tako da je ZPD morala s še petimi dopisi pospešiti rešitev. Ko je ZPD končno dobila nalog, da naj marke od delavcev pobere in pri Putniku v Mariboru zamenja, je potem časopisov in občinskih uradov obvestila vse delavce, da marke lahko zamenjajo. Marke, ki so jih delavci izročili ZPD, je ista zamenjala prve dni septembra 1940, in sicer po 13.30 din, ker je tozadevna odločba pristojnega ministrstva tako določala. Pozneje je ministrstvo, tudi po prizadevanju ZPD, odredilo, da se morajo marke po 1. oktobru zamenjati po 14.30 din, torej po 1 din dražje kot prej. Ko je ZPD od pristojnega ministrstva prejela tozadevno obvestilo, je takoj zahtevala, da se razlika po 1 din za marke, ki jih je zamenjala v septembru, našim delavcem naknadno izplača. Čim bo ZPD omenjeno razliko prejela, jo bo razdelila prizadetim delavcem.

tudi različne druge oblike zobotrebcev, ki pa nam vse dokazujejo, da so ljudje že od nekdaj smatrali čiščenje zob za bistven del telesnega zdravja.

Najvišji policaj Jugoslavije živi brez dvoma v Bosanski Dubici. Piše se Stojan Čurin ter je občinski stražnik. Mož je vsekakor najvišji policaj v vsej Jugoslaviji, ker ne meri nič manj kot 2.05 metra. Možak navadne visokosti mu ne sega niti do ramen. Čurin je pred vojno živel v Ameriki, kjer si je prihranil lepo premoženje. Ko pa je izbruhnila svetovna vojna, se je Čurin brž vpisal med jugoslovanske prostovoljce ter odšel na solunsko fronto. Tukaj pa je bil ranjen. Invalid in bolehen se ni več vrnil v Ameriko, marveč je ostal v Jugoslaviji, kjer si je

Spominjajmo se v molitvah rajnih! Kratke tedenske novice

Smrt najstarejše župljanke v Razboru pri Slov. Gradcu. Milo so zadoneli zvonovi na gori Sv. Uršule in sporočali žalostno vest, da je zaspala v Gospodu naša najstarejša župljanica Marija Jug, p. d. stara Varjanškova mama, v 90. letu starosti. Umrila je prvo nedeljo v novembru. Rajna je bila malokdaj bolna, samo vid ji je zadnja leta opešal. Naj ji bo lahka zemljica, sinovom in ostalim sorodnikom pa naše sožalje!

Dva starčka umrla pri Sv. Jurju v Slov. gorah. Dne 4. novembra smo pokopali 81 letnega Konrada Črnčič, bivšega dolgoletnega viničarja, sedaj občinskega reveža, ki ga je smrt rešila trpljenja. Dne 8. novembra smo pa položili k večnemu počitku 75 letnega Jožefa Simončiča, dolgoletnega majarja na raznih posevkih. Nazadnje je bil devet let na žvajkerjevem posestvu. Bil je tudi dolgoleten naročnik »Slov. gospodarja«. Zapustil je žalujočo ženo, dve hčerki in osem vnukov. Po dolgoletnem delu in prestanem trpljenju jima bodi slovenska zemljica lahka — žalujočim pa naše sožalje!

Krščanski mož-tretjerednik umrl. Martin Zelenko v Novi Krčevini pri Vurbergu se je v zadnjih dneh rožnovskega meseca preselil v boljšo domovino, ki si jo je zaslužil z lepim krščanskim življenjem in s potrpežljivim prenašanjem bolezni, ki ga je že več mesecev priklopala na bolniško posteljo. Radi svoje uglednosti je bil tudi v raznih odborih, tako n. pr. pri občini itd. Naj uživa bogato plačilo za svoje dobrote — ostalim domačim pa naše sožalje!

V spomin vzornemu živinorejcu. Dne 14. novembra je bil v špitaliču pri Konjicah ob častni udeležbi pokopan Jurij Zidanšek, posestnik in cerkveni ključar. Pokojnik je gospodaril na posestvu šrange skozi 54 let. Bil je skrben in varčen gospodar, ki se tudi v časih boljših konjunktur ni spuščal v nepotrebne izdatke. Tako se mu je posrečilo povečati in zboljšati posestvo po nasvetu kmetijskih strokovnjakov. Na gozd je pazil kakor na zenico svojega očesa, brez najhujše sile ni podrl drevesa. Največjo skrb in brigo pa je posvetil živinoreji, do katere je že od mladosti imel največje veselje. Da bi se živina bolje počutila, je uredil hlev in gnojlišče. Gledal je, da je bila živina vedno dobro nakrmljena in negovana. Ni bil od onih živinorejcev, ki skušajo pri krmljenju prištediti, ampak od onih, ki skušajo čimveč krmne spraviti skozi živalsko telo. Gledal je na pravočasno košnjo krmne, najboljše seno je spravil za teleta in krave po porodu, otavo pa za krave mlekarice. Krmljenje je stalno nadzoroval in tudi sam optal koš in nosil skupaj krmno za polaganje. Jasno je, da je s tem v živinoreji dosegel najlepše uspehe. Ves čas gospodarjenja je držal dobre plemenske bika. Ko je še okrajni zastop nabavljaj plemenske bika iz Gornje Štajerske, je tudi njemu zaupal vsakokrat po enega. V zadnjih desetih letih pa sta postala bika originalca »Jokl« in »Mihl« na daleč znana in je njuna kri danes razširjena skoro v vseh živinorejskih organizacijah sivopšenične pomurske pame. Posebno dobre komade je držal v hlevu tudi

do štiri, pet let za plemenjenje in tako izkoristil dobre lastnosti bika za zboljšanje živinoreje v svojem okolišju. Omeniti je treba, da je Jurij Zidanšek v letih pred svetovno vojno vzgajal tudi krasne plemenske kobile, od katerih je dobival diplome in odlikovanja. Tedaj je sejal veliko lucerne, medtem ko je za govedo po lapornatih in strmih legah svojega posestva imel med skromno travico razširjeno esparzeto, ki tukaj dobro uspeva. Veselje do živine je bila glavna poteza njegove miselnosti. To veselje je skušal prenesti tudi na otroke, ki jih je včasih za nagrado, včasih za tolažbo vodil v hlev, razkazujoč lepa teleta in vzbujal zanimanje za lepo živino in nje dobro. Toliko je visel na lepi živini, da je zadnja njegova pot, ko je že komaj hodil, bila v hlev. Večkrat mi je rekel: »Kako rad bi jaz živinorejcem povedal, naj živine ne trpinčijo in ne tepejo ter da naj lepo ravnaajo z njo. Živina je hvaležna.« Ko je njegov sin, načelnik v p. g. inž. Josip Zidanšek pri nekem predavanju v bližnji vprašal poslušalce, o čem naj govori, so mu poslušalci rekli: »Povejte nam, kako vaš oče gospodaril!« Na takem glasu je bil pri narodu rajni Jurij Zidanšek kot preudaren gospodar in odličan živinorejec. Tak vzoren živinorejec zasluži, da se ga spomnimo v našem listu, katerega naročnik je bil nad 50 let. Vsi, ki smo ga poznali, se bomo radi spominjali te močne kmečke osebnosti, a živinorejci ga bomo ohranili v spominu kot svojega vzornika in mu skušali slediti v zboljšanju naše živinoreje. — Rajni naj počiva v miru, žalujočim pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Smrt zavednega moža. V Markečici v župniji Čadram je 13. novembra po kratki bolezni umrl Anton Kolar, p. d. Vouk. Pokojnik je bil dober gospodar, zaveden katoličan, politično vedno ob strani slovenske krščanske stranke ter je bil tudi dolgo let občinski odbornik. Pokopan je bil ob obilni udeležbi ljudstva in celotnega občinskega odbora 15. novembra na farnem pokopališču v Čadramu. Ob odprtem grobu se je v imenu vseh v zelo ganljivih besedah od pokojnika poslovil g. duhovni svetnik Franc Hohnjec, župnik v Čadramu. Staremu zvestemu naročniku »Slov. gospodarja« želimo večni mir in pokoj, preostalom, ki jih je smrt pokojnika hudo zadela, pa izrekamo naše sožalje!

Smrt uglednega cerkvenega ključarja. Na martinovo, 11. novembra, so se hitro po pogrebu Antona Zemljčiča, kmeta iz Radenc, zopet oglašili zvonovi pri Kapeli in naznanjali župljanom žalostno vest, da se je nepričakovano poslovil od njih Jakob Bratkovič iz ugledne hiše Bratkovičeve v Turjancih, ki je dala lavantinski škofiji tudi izvrstnega g. duhovnika Franca Bratkoviča, bivšega župnika pri Negovi, sedaj v pokopju istotam. Da je to stara, globoko verna, krščanska družina, priča že to, da je bil oče sedaj umrlega nič manj ko 45 let cerkveni ključar, po njegovi smrti leta 1913. pa so to častno službo župljani z g. župnikom vred zaupali sinu Jakobu Bratkoviču, ki je to službo nadvse vestno opravljal do smrti. Komaj pred petimi tedni je še

Uradna preiskava je dognala, da so pri prvem napadu na Bitolj sodelovala italijanska letala. Italijanska vlada se je pri naši vladi opravičila, ker da so prišla njihova letala nad Bitolj namenoma in po pomoti. Italija je pripravljena plačati nastalo škodo.

Tuja letala so priletela 17. novembra okrog štirih zjutraj nad Bitolj in Kičevo. Radi naše protiletalske obrambe so odvrkla bombe samo v okolici Kičeva. Človeških žrtev ni bilo.

V Črni gori se je zaletelo neko angleško letalo v pečine in se razbilo. Naši kmetje in oblastva so našla razvaline in štiri mrtve Angleže.

Bolgarski kralj Boris je bil te dni v avdienci pri kanclerju Hitlerju. — V Sofiji je italijanski poslanik sprejel prof. Cankova. Zadržala sta se dalj časa v razgovoru.

Pri Salzburgu so se sestali Hitler in zunanji ministri Nemčije, Italije in Španije.

O skupnem vojnem vodstvu glede položaja na Grškem so se vršila v Inomestu posvetovanja med nemškim maršalom Keitelom in italijanskim maršalom Badoglio.

Na obletnico sankcij proti Italiji je v ponedeljek imel daljši govor Mussolini.

Romunski ministrski predsednik general Antonescu se je mudil sredi minulega tedna v spremstvu zunanjega ministra v Rimu pri Mussoliniju in italijanskem zunanjem ministru. Antonescu je bil tudi v avdienci pri kralju in papežu. General Antonescu bo obiskal v bližnji bodočnosti tudi še Berlin.

Romunija je izvedla z zakonom od 15. novembra demobilizacijo celokupne vojske na kopnem, na morju in v zraku. — Prav tako je izšla v Romuniji odredba, da sme vlada zasesti vsa stanovanja, to se pravi, da se noben prebivalec ne more protiviti, če mu oblast naseli v stanovanje po potrebi prizadete, ki so ostali brez strehe.

V francoski pokrajini Lorena, katero so zasedli Nemci, so dobili Francozi in francosko govoreči tuji izbiro, ali se preselijo v Francijo ali na Poljsko.

Egiptskega ministrskega predsednika Hasana Sabri pašo je smrtno zadela 14. novembra kap v parlamentu, ko je čital prestolni govor kralja Faruka ob priliki otvoritve zasedanja parlamenta.

Iz nekega mehiškega pristanišča so odšli štiri nemške trgovske ladje, napolnjene z živežem. Tri so se kmalu vrnile nazaj v pristanišče, četrto pa je nemška posadka sama potopila. Vznemirjali so jih angleški rušilci, ki tam križarijo.

V ameriških političnih krogih izjavljajo, da bo prišlo prej ali slej do prekinitve odnošajev med Združenimi državami in Nemčijo.

Slam, Anglija in Zedinjene države so tik pred sporazumom, s katerim se omenjene države vežejo na skupno sodelovanje proti Japonski.

Kitajske neredne čete so prekoračile 15. novembra mejo francoske Indokine in so prodirle 90 km daleč. Francoske vojne sile so prisilile te kitajske neredne čete k umiku.

s težavo dobil službo občinskega stražnika z nekaj sto dinarji mesečne plače.

115 let stari Črnogorec še z zobmi tare orehe. Najstarejši Črnogorec je najbrž Petruš Jovčević, ki šteje zdaj že 115 pomladi. Veliko večino svojega življenja je preživel kot pastir po gorskih samotah, zaradi česar tudi zdaj ne ljubi družine. Vkljub visoki starosti najrajši kar sam hodi okoli, čeprav je že močno gluhi in tudi vidi že slabo. Zato pa ima imenitne zobe, ki so tako trdni, da še danes z njimi kot 115 letni starček z lahkoto tare najtrše orehe. Zobozdravniki take zobe lahko le občudujejo, privoščijo jih pa najbrž nikomur.

5,20 m visoka koruza je zrastle v vasi Sikirevci v okolici Slovenske Mi-

omotil, a on je obležal, da bi nasprotnik spjel. Rana je bila sicer precej grda, a to ga ni oviralo v nadaljnji ježi. Blisk je stal poleg njega. Na vratu je imel rano, ki je precej močno krvavela. Erik jo je skrbno zavezal.

Mladenič je izgubil dragocene trenutke, toda ne brez uspeha. Zdaj je našel Marijino sled: lopovi gotovò zasledujejo njo. Previdno je nadaljeval pot.

Ožina je bila dolga in preden je Erik prispel do konca, ga je zalotila noč. Če ni hotel zabloditi, je moral prenočiti tu.

Pod neko skalo je našel primeren prostor. Blisku je dal zadnji obrok ovsu. Zase ni imel ničesar. Sklenil je, da bo ustrelil divjega zajca in ga spekel na ognju. Pogledal je samokres: prazen je bil. V boju z banditi je bil izstrelil vse naboje. Zdaj je bil tako rekoč brez orožja.

Noč je počasi potekala. Erika je bolela rana, mučil ga je glad in mraz in ni mogel spati. Misli je na Marijo, na nevarnost, ki ji preti, in je nestrpno pričakoval jutro.

Ko je zjutraj jezdil iz ožine in iskal sled za banditi, je na jezo in žalost ugotovil, da niso prenočevali, ampak jezdili dalje brez oddiha. Tako je razdalja med njim in lopovi narasla. To pa ga ni potrla. V naglem diru se je pognal za lopovi.

17.

Marija je opazila, da stavec venomer išče neko stezo, potem pa gre dalje majaje z glavo. Nazadnje se je ustavil v ozki dolini.

»Tu je taborila karavana zlatokopov,« je dejal. »Zdaj že ni nobenega sledu.«

»Ali je bil tudi Abraham Linscott zlatokop?« je vprašala Marija.

Stari je preslišal vprašanje in tiho nadaljeval:

»Seveda ne more biti sledu. Saj je bilo pred štiridesetimi leti.«

Pod orjaškimi smrekami so se utaborili. Indijane je zanetil ogenj. Ko so poskrbeli za mezge, so posedli okrog ognja in povžili skromno večerjo. Potem je dejal stari Lavrencij:

»Marija, zdaj ti bom povedal, kako sem živel s tvojim dedom in kako je on umrl.«

»Oprostite, da prej nekaj pripomnim!« se je oglašila Marija. »Jaz ne razumem vsega. Včasih govorite v nekem tujem jeziku.«

»Da,« je odgovoril stavec. »Jaz sem Nemec. Doma se nisem počutil dobro, ker nisem hotel ostati kmet. Mikal me je novi svet, o katerem sem slišal, da je bogat na zlatu. V Nemčijo so prišle vesti o bogatih zlatih poljih v Kaliforniji. Nisem vzdražal dalje. Poslovil sem se od staršev, bratov, sester, prodal svoj del posestva in se podal v Ameriko. Prišel sem v Kolorado. Tu sem se pridružil trumi zlatokopov, ki so bili namenjeni čez Nevado v Kalifornijo. To so bili ljudje od vseh vetrov. Nekateri so še žene privedli s seboj. Med njimi so bili: Amerikanci, polkvrneži, Mehikanci, Francozi, Italijani in

spremljal svojo dobro ženo na zadnji poti, a sedaj pa je že sam nastopil isto pot ter legel ob njeni strani izmučen od trudapolnega življenjskega pota in skrbi k mirnemu spanju. Kako spoštovanje je užival tudi pri višji duhovščini, dokazuje to, da je g. kanonik in dekan Josip Weixl osebno prišel na pogreb ter njegove telesne ostanke blagoslovil k večnemu počitku. Naj mu sveti večna luč — njegovim sorodnikom pa naše sožalje!

Smrt mladega bogoslovca. Dne 14. novembra smo polagali v Turnišču k večnemu počitku mladega, nadbudnega bogoslovca g. Toneta Štefanec, katerega je strla zahrbtna bolezen

v najlepši dobi življenja. Neizpolnjeni so ostali njegovi upi in nade, da bi se popolnoma posvetil Bogu v duhovniški službi. Neizpolnjeno je ostalo hrepenenje njegovih blagih staršev, ki so srčno želeli, da bi giedali svojega edinega sina pred oltarjem Gospodovim. Namesto k novi maši — ki bi jo moral darovati že letos — so se zbrali številni njegovi tovariši bogoslovci, 18 duhovnikov, mnogo prijateljev in znancev, da vzamejo zadnje slovo od dobrega in idealnega bogoslovca. Pogreb je vodil g. bogoslovni spiritual Anton Karo iz Maribora, ki je pripeljal na pogreb 25 bogoslovcev, žalujočih tovarišev pokojnega. Doma se je od rajnega poslovil bogoslovec Štefan Skledar, ki je v pesniških besedah izrazil svojo žalost nad tem, da mora na ta način opraviti pokojnemu obljubljeno ceremonersko službo. Med pretresljivim prepovedanjem žalostink so bogoslovci zanesli truplo tovariša v župno cerkev, kjer so se darovale zanj tri sv. maše za dušnice. Ob odprtem grobu se je najprej poslovil od rajnega ter izrekel sožalje žalujočim staršem, sestram in sorodnikom g. spiritual Karo v imenu prevz. g. škofa dr. Tomažiča in v imenu višje bogoslovne šole v Mariboru, ki tako težko pogreša zglednega bogoslovca. V imenu bogoslovne družine se je v izbranih besedah oddolžil rajnemu bogoslovec Puncer, v imenu aka-

demškega društva »Zavednost« akademik Čeh, v imenu domače fare in dekanije pa g. dekan Jerič, ki je poudaril, da se je turniška župnija že veselila nove maše rajnega Štefaneca, ki bi bil 22. živeli duhovnik iz te fare. Velika množica je glasno plakala ob naštetih govorih in ob krasno odpetih

žalostinkah bogoslovskega pevskega zbora. Cvetje in solze pa so nam za vselej zakrile komaj 25 letnega bogoslovca, ki je radi dolgotrajne, zavrtnatne bolezni, ki jo je junaško in vdano prenašal, legel v prerani grob. Bog mu daj nebesa, a domačim in vsem žalujočim naj pošlje tolažbo!

Dopisi

Slovenjgraški okraj

Pameče. Bliza se veseli dan, ko bosta posvečena in svojemu namenu izročena nova zvonova, katera hočemo pokloniti Mariji, Kraljici miru, kot hvalni dar, da nas varuje pred največjo šibo božjo — vojno. Vso dobo po vojni nismo imeli ubranega zvonjenja, a kljub temu smo dosti pripravili in popravili. Kritje zvonika, povečanje kora, elektrifikacija, predvsem pa pred tremi leti nov oltar, tako da smo sedaj rekli: lepi cerkvi je treba dati tudi lepo zvonjenje! Ker je pa fara majhna, ni zmožna vsega, zato se obračamo do sosedov in vseh s prošnjo, da bi se tudi oni pridružili! Prvo adventno nedeljo bo blagoslovitev. Cerkveno slovesnost bosta povzdignila naš rojak g. Vrhnjak in dekan msgr. g. Meško.

Sv. Vid nad Valdekom. Na martinovo je bil pri nas za župnika inštaliran dosednji naš priljubljeni provizor g. Ledinek Maks. Da bi dolgo pasedel duše pri Sv. Vidu! Obenem je bila blagoslovljena nova slikarija v cerkvi, ki jo je prav posrečeno izdelal slikar g. Vipotnik iz Zalca.

Razbor pri Slovenjem Gradu. V kratkem času so se pri nas poročile kar tri vrle Marijine družbenke, in sicer: Glasenčnik Ljudmila z uglednim posestnikom iz Guštanja, Pačnik Magdalena iz Sašnovce hiše s posestnikom Rudolfom Menih iz Lokavice pri Šoštanju, in Poznič Francka iz Lapovčnikove rodbine, oziroma Čartvežnikova v Zavadnjem z Ivanom Glasenčnikom, posestnikom v Sp. Razboru, p. d. Zapečnikom. Težko pogrešamo ta dekleta, posebno prvi dve, ki sta šli iz župnije, ker sta bili vrli, cerkveni pevki in sta s svojim lepim glasom povzdigovali službo božjo. Vsem novo poročencem obilo sreče in božjega blagoslova!

Pohorje

Fram. Dne 10. novembra je bila v šoli sadna razstava. Gledali smo izbrano sadje vseh vrst iz domače občine kakor tudi zelenjavo in zdravilna zelišča. Obiskovalcev je bilo ves dan veliko. Prvo nagrado je dobil g. Karel Černej. Najlepša hvala za trud in delo g. upravitelju Grafenauerju in onim, ki so mu pomagali! — Sadna sušilnica je pod streho, manjkajo le še mizarska dela.

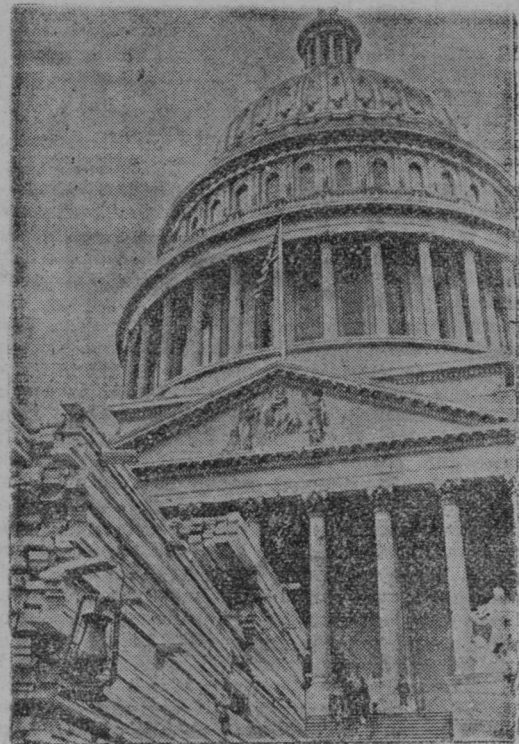
Kar morem danes storiti, kot praktičen človek ne bom odlagal na jutri! To pravilo mi velja tudi pri plačevanju naročnine za »Slovenskega gospodarja«.

Slovenjebistriški okraj

Sp. Polskava. Kraljeva kmečka zveza naznanja vsem kmetovalcem, da se bo vršilo v nedeljo, dne 24. novembra, po sv. maši v šoli poučno kmetijsko predavanje. Predaval bo okrajni referent g. Zupanc. Ker bo predavanje zelo zanimivo in koristno, se priporoča obilen obisk. — Odbor.

Dravsko polje

Vurberg. Kamor stopiš in pogledaš, te straši moča. Vse leto se jamra čez slabo leto in slabe čase, pa nam je ljubi Bog še odmeril prav dober pridelek, da se ni bati pomanjkanja hrane. Zlasti koruza je lepo obrodila, le nekaterim ni dozorela. Mnogim je vrglo tudi sadje lepe denarce; da bi jih le plodonosno naložili in z njimi počakali!

Pred ameriškim parlamentom v Washingtonu pripravljajo les za tribune, katere bodo postavili ob priliki tretjega nastopa Roosevelta kot predsednika Zedinjenih držav Severne Amerike

Rusi. Vsi ti so tvorili divjo tolpo, v kateri ni bilo pravega reda. Pretepi, umori, ropi so bili na dnevnem redu. Jaz sem se bil pridružil Amerikancu Abrahamu Linscottu. Kmalu sva postala prijatelja. On je bil moj edini prijatelj. Često sva rešila drug drugemu življenje. Vse težave sva prenašala skupno in ko je nekoč izbruhnil v taboru zlatokopov upor, sva se skupno postavila po robu upornikom.

Marija je z napeto pozornostjo sledila samotarjevemu pripovedovanju. Ko je starec za hip utihnil, da bi si oddahnil, je tiho pripomnila:

»Kar sta prestala vi in moj stari oče, je moralo biti grozno!«

»Da, grozno je bilo!« je nadaljeval stari Lavrencij. »Glad po zlatu je hujši od vsakega drugega glada. Pohlep po zlatu je bolezen, hujša od kuge in drugih nalezljivih bolezni. Kmalu je nastopila zima in zlatokopi so sklenili, da počakajo na pomlad in bodo potem prehodili Sierro Nevado. Niti malo se jim ni sanjalo, kakim nevarnostim se izpostavljajo. Utaborili so se, postavili lesene koče, nakupili krave in tako je nastalo mesto Rotenburg.«

»Oh, Rotenburg!« je vzkliknila Marija.

»Da, tako smo imenovali novo naselbino. Jaz sem predlagal to ime in drugi so ga brez ugovora sprejeli. Ne vem, kako sem se sploh domislil tega imena. Za nami so prišle druge skupine zlatokopov in tako se je naselbina naglo razvijala. Prijatelj Abraham je imel s seboj tudi ženo in sinčka — vašega očeta. Gospa Katarina — tako

se je imenovala njegova žena — je bila mlada, lepa in dobra ženska. Ozračje v Rotenburgu pa ni bilo niti zanjo, niti za otroka primerno. Zaradi tega ju je Abraham poslal nazaj v Kansas. Tam sta bila varna in nista povzročala prijatelju skrbi.«

Starec je za trenutek spet utihnil in se prijel za čelo, kakor da bi hotel zbrati misli. Čez čas je nadaljeval:

»Zima je minula in prišel je čas odhoda. Tovariši so Abrahamu in meni poverili nalogo, da najdeva najboljšo pot čez Sierro Nevado.«

Nato je pokazal na Indijanca.

»Ta tovariš nama je obljubil, da nama bo pokazal najboljši prelaz, ki je dovolj širok za prehod take množice ljudi in živine. Podali smo se na pot. Nekega dne, ko smo taborili v gorskih zasekah Sierre Nevade, je šel Abraham na lov. Tri dni se ni vrnil. Indijanec in jaz sva pretaknila za njim vso okolico. Nazadnje sva ga našla. Poskakoval je od veselja in nama pripovedoval, da je odkril dolino, ki se more meriti z lepoto raja. Prekrstil jo je v Rajski dol. Naju je odvedel tja. Sklenili smo, da se bomo iz Kalifornije vrnili sem in bomo začeli gospodariti. Zabili smo kole, vanje vžgali ime Abrahama Linscotta in letnico. Postavili smo skromno kočico, naredili točen tloris in se nato vrnili v Rotenburg, da bi si od oblasti preskrbeli posestno listino. Pristojna oblast ni delala ovire. Brez ugovora je izstavila listino, lastninsko pravico pa zabeležila v knjigo posestnikov. Nato smo se

trovice. Njive, ki je na njih zrastle taka koruza, so last kmeta Mateja Zedeviča. Eno koruzno steblo je bilo visoko kakor kaka mlada jablana ter je segalo celih 5.20 metrov visoko. Na njem sta bila dva storža, izmed katerih je bil vsak neka po 2.8 kg težak. Zedevič je te storže shranil ter jih bo poslal na poljedelsko razstavo.

Tudi slanki imajo svojega kralja. Stare knjige pišejo o slankih, da imajo svojega kralja na isti način, kakor imajo čebele matice, ki jo tudi nazivamo kraljico. Ti »kralji slankov« se ne odlikujejo po posebni velikosti, pač pa nosijo na glavi znak, ki je podoban kroni. V enem izmed teh starih zapiskov lahko čitamo sledeče: »V Nemškem morju je otok, nazvan Sveta zem-

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

Še boljše čase! Nerazumljivo je, zakaj tako malo zaupanja domači hranilnici, katera je bila že stoletin ljudi v največjo pomoč, oškodovan po njeni krivdi pa doslej še ni bil nihče! Pečat likvidnosti domačega zavoda ne daje samo država, ampak ga daje tudi ljudska zaupljivost, zato ni na mestu nositi denar drugam. Svoji k svojim! — Vinski prijatelj se bo pa letos godilo bolj slabo. Pravi, da je pridelek povsem nezadovoljiv, saj ga po nekaterih vinogradih sploh nič ni bilo. Pa se bomo bolj trezno in pametno obnašali. Žejo pa bo gasila voda, ki zdravje krepi in glave bistri! — Čeprav je še mnogo dela zunaj, vendar dobro misleča mladina utira svojo pot v društveno dvorano. Mladinski organizaciji Fantovski odsek in Dekliški krožek sta položili obračune v septembru in zgradili nove načrte, ki jih sedaj izvajata. Na praznik Kristusa Kralja je ta mladina javno izpovedala svoje prepričanje v pestrosti društvene proslave v dvorani. — Vršijo se priprave za kmetijsko nadaljevalno šolo. Pričela se bo že ta mesec. Želeti je, da bi jo vsi fantje obiskovali, naj bi se pa zanimali zanjo tudi gospodarji, ker pouk je vsem v korist in potrebo. Kolikor znaš, toliko veljaš — je star ljudski pregovor.

Sv. Janž na Dravskem polju. Tiho in skromno je obhajal svoj 58. rojstni dan in god naš priljubljeni prosvetni delavec g. Davorin Colnarič v krogu svoje družine. Dragi g. organist, želimo Vam še mnogo let zdravja! — Samskega stanu se je naveličala vrla Marijina družbenka Neža Solar iz Trnča in si izbrala na življenje pot zvestega

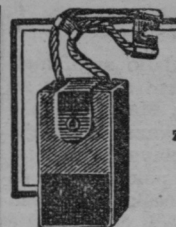

Predsednik sovjetske vlade in komisar za zunanje zadeve Molotov se je mudil sredi minulega tedna na razgovorih z vodilnimi osebnostmi v Berlinu

spremljevalca Alojza Pesek, posestnika na Gorici pri Pragerskem. Prav tako sta se poročila Mihael Sagadin in Julia Veisbaher. Samskega stanu se je tudi otresla dobra Marijina družbenica Vratilč Tezija iz Rošnje in se podala v zakonski jarem s pridnim fantom Francem Štumbergar, ključavničarjem iz Rošnje. Vsem želimo obilo božjega blagoslova! — Ker je pot iz Trnča v Sv. Janž v predelu med prvim in drugim dravskim bregom za vsako vožnjo neuporabna, bi bilo železi, da se občina Sv. Janž vsaj malo pobriga za to pot. Isto je s cesto iz Sv. Janža v Sv. Marjeto. Upamo, da se bo to popravilo. — Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 24. novembra, po večernicah v društveni dvorani veseloligro »Mlinarjeva Micka«. Igra predstavlja kmečko dekle, ki mu vsiljujejo gospoda, a ona vztraja le za kmeta. Ker že šest mesecev pri nas ni bilo igre, pričakujemo upravičeno, da nas bodo vsi od blizu in daleč posetili. Vstopnina običajna. — Naš Fantovski odsek lepo vabi šoloobvezno mladino k naraščajnikom in prosi starše, da dovolijo svojim otrokom-šolarjem, da vstopijo v naše vrste. Starši, zavedajte se, da je najvažnejše vprašanje vzgoja otrok na krščanski podlagi. To vzgojo moremo nuditi le mi, zato naj pride vaša mladina le v naše vrste! — Katoliško časopisje v vsako hišo! — to je naše geslo. Vsak zaveden Slovenec imej vsaj en katoliški časopis! Naročila za katoliške liste sprejema Anton Julčnik. Ali ste že kupili »Koledar Slov. gospodarja«? Stane le 10 din. — Društvo rejcev malih živali je prodalo banski upravi v Ljubljano in Zagreb 70

Nemški in italijanski letalski častniki v pogovoru o skupnem poletu nad Anglijo

Ogljene ščetke

dobavlja najhitreje

za vse vrste električnih strojev in aparatov

Domača tvrdka

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturaška 69

petelinov in 30 jarčic čistokrvne štajerske pasme po 50—70 din komad. Društvo najtopleje priporočamo posebno malim posestnikom. — Vreme je za spravljane repe in stelje silno ugodno, zato vsi prav pridno delamo in se zalagamo za zimo. — Zima je, zima, tako jo s strahom pričakujejo naši revni kočarji, ki so večinoma vsi brez čevljev. Kaj bo, ko je usnje tako drago! Obleko so si že nakupili, a za čevlje ni denarja. Pa tudi prodati ni več kaj! Hudo bo, pa bomo že pretokli, da le ne bi bili udarjeni z vojno, kot so drugje. — Pevsko društvo je imelo v nedeljo redni letni občni zbor. Zbor šteje zdaj 45 pevk in pevcev. G. pevovodju Colnariču, ki tako lepo vodi pevsko društvo, želimo tudi v tem jubilejnim letu prav obilo blagoslova in uspeha!

Sv. Miklavž na Dravskem polju. Prosvetno društvo ponovi igro na željo občinstva »Črna žena«, drama v štirih dejanjih, v nedeljo, 24. novembra, ob treh popoldne v šoli. Kdor še ni videl tako lepe igre, si jo naj pride v nedeljo pogledat!

Cirkovce. V četrtek, 21. novembra, ob sedmih zvečer bo v našem povečanem farnem domu zanimivo prosvetno predavanje. G. kaplan Petančič iz Koprivnice pri Rajhenburgu bo govoril o sanjah, strahovih in duhovih. Pretresljivi resnični zgledi iz življenja bodo važni za vzgojitelje, pa seveda tudi za vse druge. Vstop je prost!

Italijanski general Soddu, vrhovni poveljnik italijanske armade na grški fronti

lja, na katerem se je leta 1530. dva tisoč ljudi preživljalo z ulovljenimi slanki. Ko so nekeč ljudje v svoji objestnosti začeli ribe udarjati s šibami, so izginile v toliko meri, da se je z njimi skozi polnih 24 let moglo prehranjevati le kakšnih sto ljudi.

Vnetje slepega črevesa bolezen premožnih. Že dolgo dobo poznajo zdravniki vnetje slepega črevesa, mnogo manj pa so jim znani vzroki te bolezni. Skoro ne poznamo jih. Posebno je naraslo število žrtev vnetja slepega črevesa v zadnjih 30 letih. Saj kljub zdravniški pomoči umre v Ameriki vsako leto okoli 16.000 ljudi, v Angliji pa 3000. To je 1. vseh smrtnih primerov. Porast smrtnih primerov je predvsem občuten pri otrocih pod

vrnili k tovarišem, ki so nas že nestrpno pričakovali. Čez nekaj dni je bila karavana pripravljena za odhod. Nekateri so ostali v Rotenburgu, ker so se hoteli tam za stalno nastaniti.

Pripovedovalec je spet utihnil. Zakašljal je, požrl slino in nadaljeval:

»Najprej smo šli proti jugu. Nenadoma se je pred nami odprla Death Valley, velika puščava. Narediti smo morali velik ovinek. Nekaterim se je zdelo škoda časa in truda ter so jo vkljub opominom mahnili skozi puščavo. Izmed teh ni nihče dosegel druge strani: vsi so ož žeje in lakote pomrli. Abraham Linscott in jaz sva srečno prispela do zlatih poljan. Indijanec je ostal pri nama. Zlatokopi so imeli različno srečo. Nekateri so naprili precej zlata, drugi pa skoraj nič. Vzbudila se je zavist. Ponoči so pokale puške in samokresi. Pozneje so se tudi podnevi odigrali pretepi in poboji. Ni bilo postav in reda. V taborišču so vladale neznosne razmere. Nikdar ne bi bil mislil, da more podivjanost in podlost doseči tako stopnjo. Gnus in obup me je bil prevzel in hotel sem se vrniti, toda Abrahama nisem mogel pustiti. Videl sem, da je pohlep po zlatu tudi njega prevzel. Sanjal je o milijonih. Njegove sanje so se uresničile: odkril je zlato žilo, ki je vsebovala izredno množino zlata. Najela sva delavce, Indijanece pa se je vrnil v Rotenburg, da bi našel nekaž tovarišev, ki bi dali denar za začetna dela. Prepozno so prišli. Lopovi so napadli Abrahama in mene.

Obupno sva se borila za svoje življenje. Po večurni borbi je prijatelj mrtev obležal, meni pa se je v temi posrečilo zbežati. Hitel sem v Rotenburg in naredil prijavo. Oblast je poslala konjenike na lice mesta. Jaz sem se vrnil. Lopovi so bili že na delu. Meni so se smejali. Sodnik je izjavil, da je bila moja prijava krivična, ker so lopovi dokazali, da je bila zlata žila že njihova last, ko sva jo midva odkrila.

Starec je spet utihnil in je zrl predse. Njegov obraz je dobil divji izraz.

»To je bil nesrečen slučaj!« se je oglasila Marija. »Kako je žalostno to, da je moral moj stari oče zaradi te zmote izgubiti življenje!«

»Zmote?« je vzkipek samotar. »O zmoti ni govora. Abraham Linscott je imel prav. Moja pritožba je bila upravičena. Toda lopovi so med mojo odsotnostjo podkupili sodnika. Pozneje je nastala tam velika delniška družba, ki je otvorila več zlatih rudnikov. Izkopali so velike količine zlata. In to zlato je bilo močnejše od zakonov, močnejše od pravosti, močnejše od omike, močnejše od vsega, na kar so ljudje kdaj prisegali. Zlati rudnik je bil torej izgubljen. Vrnil sem se v Kansas. Prijateljeve vdove nisem našel. Moževe smrti ni mogla preboleti in se je kmalu za njim tudi ona preselila v večnost. Otroka so odvedli s seboj neki kmetje in ga nisem mogel najti.«

Ptujsko polje

Hajdina pri Ptuj. Preteklo nedeljo smo imeli v cerkveni dvorani lepo uspeli farni sestanek za fante in može. G. prof. Šedivy iz Maribora je s krasnimi skloptičnimi slikami prikazal življenje, delovanje in izreden pomen sv. Vavla. Pred očmi so se nam vrstile slike iz čeških pokrajin, ki so nazorno dokazovale, kako so vsi češki kraji, vsa največja umetniška dela, vsi največji češki možje in žene ter sploh ves narod tesno zvezani s češčenjem tega svetnika, ki so mu zgradili 342 cerkva. V najtežjih trenutkih svoje zgodovine črpa češki narod moč, tolažbo in upanje v boljšo bodočnost samo v svetem Vavlu. Ob češkem zgledu nas je opozarjal govornik, kako velikega pomena bi bilo za Slovence, če bi bil čimprej Slomšek proglašen za svetnika. Narod, ki imajo svoje svetnike in jih časte, namreč ne izumro.

Sv. Marjeta niže Ptuj. Nenadni sneg je naredil po sadonosnikih precej škode. Nekaj tudi na zelju in na repi, da je isto teže pipati. — Velika potreba je popravilo občinskih cest. Radi celoletnega deževja so naše ceste v slabem stanju. Mnogokje bi se stanje ceste izboljšalo, če bi se postrgalo blato. Posebno po vaseh je to potrebno. Ne samo lepe hiše in lepe ograje, tudi lepa, suha cesta mimo hiš kaže dobre in napredne gospodarje. — Dekliški krožek je vprizoril lepo in poučno, deloma tudi smešno igrano »Magdina žrtev«. Prireditelj, ki se je vršila v prenovljeni Slomškovici dvorani, je uspela popolnoma dobro. Obiskali so jo tudi naši sosedi Lenarčani, dasi so imeli doma farno proščenje. — Novo ustanovljena električna zadruga je tudi že registrirana. Želimo, da bi se v pospešenem tempu delalo za elektrifikacijo naše župnije. — V župniji smo razen običajnega peternege pobiranja imeli letoš še tri nove zbirke. Pobirali so dijaki za kuhinjo na gimnaziji v Ptuj, pa za meščansko šolo v Ptuj. Ta teden pa so hodili še naši haloški sosede za ljudsko šolo na Zavrču. Ti so sicer bolj potrebni in upravičeni od drugih. Ker so bili pri pobiranju zadnji, so menda bolj slabo odrezali. Marsikak gospodar jim je mogoče tudi malo z nejevoljo podelil, misleč si, kako težko je marsikdaj dobiti v Haložah pastirja, dasi je mestoma dosti otrok pri hiši. Bilo bi umestno, če bi oblast priporočala številnim haloškim družinam, posebno revnejšim, da bi dale svoje otroke v dobre hiše na Ptujsko polje služiti. Tako bi Poljanci prišli do potrebne delovne pomoči, revščina v Haložah pa bi se tudi malo oblačila.

Ormož. V soboto, 23. novembra, ob pol osmih zvečer in v nedeljo nato ob pol štirih popoldne priredi Prosvetno društvo v novi dvorani Prosvetnega doma krasno štiridesetletno »Naša kri«. Igra nam opisuje dogodke iz časov, ki so našim tako zelo podobni, ko so naši kraji ječali pod jarmom okupacijske armade tujca. Vse prijatelje naše prosvete vabimo, da si to lepo ljudsko igro, ki bo izvajana na novem odru, ogledajo.

Vaš сосед nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

Starec si je oddahnil, nato pa je nadaljeval s povzdignjenim glasom:

»In takrat sem prisegel, da se bom izogibal ljudi. Zaklel sem se, da ne bom prebival med ljudmi. Umaknil sem se med skalovje Oblačne gore. Indijane, ki je bil vedno zvest spremljevalec in tovariš, mi je sledil. Zasovražil sem ljudi. Skozi štirideset let sem živel v popolni samoti, dokler me slučaj ni spet spomnil na vihar ljudskih strasti. To je bilo tedaj, ko sem doznal iz časopisa, da hočejo tebi ugrabiti lastnino. Takrat sem poslal Indijanca s sporočilom in denarjem. In kakor sem pred štiridesetimi leti stal ob strani tvojega deda, tako stojim zdaj ob tvoji strani in se bom boril zoper zlobneže za tvoje pravice. To bo zadnje veliko dejanje mojega življenja.«

Končal je. Zgodba je bila preprosta in vsakdanja v tistih dneh, ko je pohlep po zlatu razpalil človeške strasti, toda Marijo je vključ temu pretresla. Na starca pa je vplivala tako, kakor da bi jo bil preživel pred dvema, tremi dnevi.

Marija je tiho pretakala solze. Starec je naslonil njeno glavo na svoje prsi. Nežno jo je božal po laseh in nadaljeval:

»Dobro, da si tukaj. Vedno sem čutil, da svojega poslanstva še nisem izvršil. Strahopeten sem bil, ker sem bil zbežal pred življenjem. Zdaj pa je napočila moja ura. Jutri bomo v Rotenburgu.«

Haloze

Haloze. Vinarska zadruga v Ptuj nakupuje vino po Haložah in nam pomaga, da nam ni treba prodajati vina po 1.50 do 2.50 din kot prejšnja leta. Po njej bomo obvarovani tudi z naprejem pred izkoriščevalci ubogih Haložanov. Različnim prekupčevalcem je posla sapa.

Sv. Barbara v Haložah. Novi in večji avtobus na poštini progi že vozi, ki ima dovolj sedežev. Se zahvaljujemo! — Glede umora Julike Debeljak in sokrivcev je tukajšnje orožništvo predalo v sodne zapore še dve osebi iz bližnje Hrvatske. Je to neki trgovec Hrženjak in njegova žena iz Sp. Višnjice v Hrvatskem Zagorju. Trgovino so zapečatili. Preiskava se nadaljuje celo do Zagreba. O vsem bo izreklo končno sodbo sodišče, ki vrši svoj posel z vso natančnostjo. O uspehu bo »Slov. gospodar« že poročal. — Svinjska kuga se širi po kraju. Mnogi gospodarji nimajo niti enega svinčeta v hlevu, kar je zelo hud udarec za vsakega, ko je špeh drag in prav tako tudi usnje. — Občina je dala podreti razpadajočo kočjo zraven pekarije. V tej koči je nekdanji stanoval stari kovač Debeljak. — Na sosednem Ptujem polju je zasvetila elektrika, druge pa se je že veselijo, da bo kmalu, prav tako zgornje Ptujsko polje in Haloze. Samo pri nas še ne — mi še smemo samo sanjati o električni luči. Upamo, da bo tudi pri nas prihodnje leto storjen v tem oziru korak naprej, do popolnega uresničenja.

Slovenske gorice

Ljutomer. Igralska družina Prosvetnega društva priredi v nedeljo, 24. novembra, popoldne po večernicah igro v desetih slikah »Mrtvaški ples«. K prireditvi ste vljudno vabljeni!

Kamenščak pri Ljutomeru. »Slov. gospodar« z dne 6. novembra je prinesel novico »Obstreljen«, pa popravljamo nekoliko, in sicer: Ko je šel Ignac Ficko 28. oktobra proti večeru radi zapadlega snega pregledovat lovski revir, se je znašel z Antonom Gregorinčičem in ga je takoj prijel za suknjo, pod katero je imel zloženo lovsko puško. Ker mu je ni hotel izročiti, si je tisti del suknje, za katero ga je Ficko držal, z nožem odrezal in zbežal. Lovce seveda za njim, a mu je spodrsnilo in je padel. Pri tem se je puška sprožila in opraskala Gregorinčiča po nogah. Njegov spremljevalec pa jo je hitro popihal in obvestil svojce, da so bili takoj na mestu dogodka. Imenovanega je Ficko že enkrat podil po lovišču, a mu je ubežal. Tudi takrat je imel puško, enako pa so ga že orožniki dobili na takem poslu in mu puško odvzeli.

Sv. Urban pri Ptuj. Dne 10. novembra je imel FO občni zbor. Za predsednika je bil izvoljen Alojzij Hrga, načelnik je ostal Alojz Čeh, tajnik je Ivan Kurboš, blagajnik pa Franc Simonič. — Dekliški krožek in mladenke se že pridno pripravljajo na 8. december, da proslavijo Brezmadno. Priredile bodo igro, razne prizorčke in telovadne točke. Zadnji ponedeljek se je poročil član FO in dolgoletni cerkveni pevec Jakob Čuček z ugledno Marijino družbenko Nežiko Kocmut. Med gostijo sta se novoporočena z vso družino Graborjevo posvetila presv. Srcu Jezusovemu.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Pretekli teden je tukajšnje pevsko društvo »Zarja« imelo svoj redni letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen za predsednika prof. Jože Potokar, glavni pevovodja ostane še nadalje g. sodnik Grm, a njemu je dodeljen za pomočnika g. prof. Močan. Naš pevski zbor je letos dosegel zavidljive uspehe ter je s pesmijo na skrajni severni meji budil močno narodno zavest. — Za sodnega tolmača za madžarščino je bil imenovan notarski uradnik Filip Pozvek.

Širom Prekmurja. Dne 14. novembra se je iz Banata vrnila večja skupina sezonskih delavcev, ki so delali na državnem veleposlovstvu. S plačo so se kar zadovoljni in tudi hrane niso grajali. Pravijo pa, da bi jim z ozirom na sedanje dragotno morali plačo nekoliko zvišati. Vodil jih je namestnik glavnega palirja Imre Smej iz Kobilja. — V zadnjem času so se v okolici M. Sobote izvršile mnoge poljske tatvine. Preiskava je ugotovila kot tatove cigane. — S 14. novembrom je na vseh avtobusnih progah zopet začel obratovati poštini avtobus po voznem redu, ki je veljal pred ukinitvijo.

Bakovci. Pred dnevi je v medsebojnem prepiru posestnik Štefan J. na domačem dvorišču pretepel svojega starega rednika in njegovo ženo ter jima prizadejal več hudih ran. Starčka sta se zatekla v soboško bolnišnico. Okrutnež se bo moral za svoje dejanje zagovarjati pred sodiščem.

Andrejci. Naš šolski upravitelj g. Edmund Ratkai je 9. novembra v krogu svoje družine praznoval 35 letnico učiteljskega službovanja. Ves čas je poučeval na naši šoli. Kljub dolgoletnemu službovanju je še mladeniško zdrav in čil.

Turnišče. Dne 7. novembra se je vršila pri združenju čevljarskih mojstrov pomočniška izkušnja vajencev, kandidatov za pomočnike. Kandidati so izpit večinoma dobro prestali.

Celjska okolica

Male dole. Posestnik Franc Kolar, p. d. Kruhar, je dal prenoviti kapelo, ki je bila postavljena leta 1857. v čast sv. Križu. Na pročelju je bila slika presv. Trojice, oziroma kronanje Marijino. Sedaj je pa podobar g. Jože Trnovšek iz Galicije zelo lepo to podobo prenovil, a v notranjosti kapela naslikal podobo sv. Jožefa in sv. Martina. Izdelal je dalje tudi nad meter visok kip presv. Srca Jezusovega, ki bo postavljen v kapelo namesto križa. Na Martinovo nedeljo je kapelo prišel blagosloviti g. provizor Alojz Sunčič iz Frankolovega, ker je domači g. župnik iz Črešnjic obolel. Po blagoslovitvi je g. provizor v vzvišenih in krasnih besedah zbranim poljšanil velik pomen postavljanja kapel in križev ob naših potih. Posebno pa je poudaril, kako moramo še posebej častiti presv. Srce Jezusovo in se mu priporočati zlasti v sedanjih težkih in resnih časih, da bi nam Srce Jezusovo ohranilo ljubi mir. — Kruharjevi

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

18.

V trenutkih sončnega zahoda so Marija, samotar in Indijane stali na vrhu precej visoke skale in gledali v zapuščeno dolino, ki se je razprostirala pod njimi. Starec je bil bled, Indijane pa je nepremično strmel v globino. Marija je pogledala zdaj enega, zdaj drugega, potem pa se oglasila:

»Dolina je tu, toda mesta ne vidim.«

Pogled v starčev obraz jo je prestrašil. Bil je še bolj bled ko prej; iz samotarjevih oči pa je zrl obup. Starec je dejal z ubitim glasom:

»Rotenburg je bil tu. Štirideset let sem živel na gori. Nisem pomislil na to, da se je medtem vse spremenilo. Zame je bil čas obstal, življenje pa je teklo dalje. Mesta Rotenburga ni več...«

Svojčas je bila ta dolina rodovitna. Po odhodu zlatokopov pa so se prebivalci počasi razšli. Življenje je zamrlo. Viharji so zasipali dolino z debelo plastjo peska in prahu in tako se je spremenila v puščavo. Rotenburg je izginil.

Skala, na kateri so stali, je razdelila dolino na dvoje. Ko so trije popotniki pogledali na drugo stran, so začudeno vzdiknili: Rotenburg ni izginil! Zagledali so nekaj starih hiš, ki so bile do polovice pogreznjene v pesek. Na stenah so bili še napis iz tistih časov, ko so hiše imele prebivalce.

(Dalje sledi)

petim letom starosti in pri odraslih, starih nad 45 let. Z raziskavanjem je dognano, da je v mnogih primerih kriva vnetja neprimerna hrana. Po statističnih podatkih sodeč, je vnetje slepega črevesa mnogo bolj pogosto pri premožnih ljudeh, saj je med njimi dvakrat več žrtev, kakor pa med siromašnimi sloji. Statistika nadalje tudi pravi, da je bilo številno obolenj za vnetjem slepega črevesa med svetovno vojno mnogo manjše, kar dokazuje, da je prehrana glavni vzrok vnetja.

Pisanje je ohranjanje. V eskimskem jeziku zaman iščemo pojem pisava, pisati. Pisati se pravi v njihovem jeziku »ohranjevati besede s črtami«.

*

rodbini naj božje Srce naklanja posebne milosti blagoslova, da bi zvesto izpolnjevala njegove zapovedi! — Bliža se spet konec leta. Ostanimo zvesti našim časopisom! V vsako krščansko hišo sme zahajati samo naš list! Proč s slabimi, protiverškimi časopisi, ki ob vsaki priliki smešijo sveto Cerkev in duhovščino!

Nova cerkev. V sedanjih časih nam je zelo potreben dober prijatelj in učitelj. Kdo je in kje ga bomo našli? Dobra, katoliška knjiga je to, ki vodi in uči našo mladino, da bi hodila po pravi poti poštenosti in bi se ne končavale navadno v gostilnah. — Naše »Slov. kat. bralno društvo« si je zadnji čas nabavilo zelo veliko koristnih in zabavnih knjig. Vsi župljani bi morali biti člani društva! Članarina je malenkostna. S čitanjem si bistrimo um in učimo za vsakdanje življenje.

Rove-Jankova. Ker je boljše vreme nastopilo, se je pričelo z gradnjo naše ceste, ki pod vodstvom g. Čuka dobro napreduje. Vidi se, da tudi delavci imajo voljo in smisel za delo, seve, če bodo tudi boljše plačani, kot se je plačevalo do sedaj. Saj so se tudi življenjske potrebe zelo podražile. Kako pa naj ubogi delavec z veliko družino shaja? Živ v zemljo ne more! Zahvala bodi izrečena vsem, ki so pomagali, da se je ta res potrebna cesta pričela graditi, obenem pa prosimo naklonjenosti tudi za bodoče.

Laški okraj

Laško. Naslednje skioptično predavanje priredi Prosvetno društvo v torek, dne 26. novembra, ob sedmih v nadžupni dvorani. Predaval bo g. katehet Ksaver Borban iz Celja o škofu Slomšku na podlagi skioptičnih slik. Pridite!

Sv. Rupert nad Laškim. Tičimo globoko in visoko v hribih glasovitega slovenskega »urvalda« ali pragozda, a hočeš nočeš moramo vendar tudi pogostoma pogledati in stopiti v veliki prometni svet, ki se nas dotika v Sv. Juriju ob juž. žel. in v Laškem. A hribovci smo res sirote prve vrste: naša zveza s Sv. Jurijem ob juž. žel., ki je precej krajša kakor ona z Laškim, pelje po tako nepisno slabi cesti, da jo menda redkokoli najdeš v Sloveniji: ne le, da se vije ta cesta od kalobške strani čez Osredok v zelo strmi sponi, ampak največja nepravilna je v tem, da ta cesta, ki je bila zgrajena pred devetimi leti, ni bila niti enkrat posuta z gramozom! Težki vozovi so cestni tlak na mnogih mestih naravnost raztrgali, debele kamne izruvali, tako da so sedaj na cesti globoke luknje ali velike luže; kjer pa tlak še drži, pa štrlijo iz tal goli, veliki in nerodni kamni, preko katerih vsako vozilo naravnost skače in buta, da mora imeti voznik dobro in trdno kovan in delan voz, da se vse skupaj ne razbije, kakor se je to že mnogim voznikom zgodilo. Ker kalobška občina za cesto ne skrbi, bo morala cestna oblast vsaj toliko ukreniti, da bodo vozniki in živina na tej cesti življenja varni!

Spodnji kraji

Loke pri Planini. Vprašanje vodovoda dozoreva. Upamo, da bomo mogli začeti spomladi s prvimi deli. Ločani so pripravljeni za delo in dovažanje potrebnega materiala. Rov bo šel naravnost čez Dravce. Studenec leži tako visoko, da bo voda padala naravno do vasi in dospela celo do Jazbinškove hiše. Ako bo pritisk preslab, bi se zgradil higieničen vodnjak pri Perčevem kozolcu. Z veseljem pričakujemo tako potrebnega studenca v vasi. Prosimo za pomoč občino Planino, cestni odbor Kozje, Higieniski zavod v Ljubljani in v prvi vrsti banovino, ki za občekoristne naprave rada pomaga.

Trg Planina ima zato premalo vode posebno v gornjem trgu, ker je vodovod poškodovan, posebno še rezervar nad Rožnim dolom. Skrbna občinska uprava bo gotovo popravila vodovod in preprečila, da se ne uporabi večina vode pri gradnji poslopij v spodnjem trgu. Enaka pravica za vse davkoplačevalce!

Sv. Peter pod Sv. gorami. V zadnjem »Slov. gospodarju« smo čitali, da je z uredbo prosvetnega ministra g. dr. Antona Korošca dobilo mariborsko bogoslovje položaj visoke bogoslovne šole in da je bil za prvega rektorja imenovan g. dr. Josip Hohnjec. Z velikim veseljem je to visoko imenovanje sprejel slovenski narod, posebno pa je radostno odjeknila ta vest v rojstni župniji g. rektorja — v Sv. Petru pod Sv. gorami. Mi šenpetrani se tega visokega imenovanja, ki ga je bil delžen naš rojak, nadvse veselimo ter se z zaslužnim imenovanjem, ki ga je prejel sin naših logov, čutimo tudi sami visoko počaščene in odklikovane. Prvem rektorju mariborske visoke bogoslovne šole šenpetrani prav prisrčno in udano čestitamo!

Kmečka trgovina

Upravnavano gospodarstvo

Predsednik vlade Dragiša Cvetkovič je pretekli teden izjavil, da v današnjih razmerah brez uravnavanja ne more biti gospodarskega življenja. Srbi, Hrvati in Slovenci moramo vsi skupaj upravljati vse naše gospodarsko življenje po istih načelih. Napačno je mišljenje, da Hrvati žele neko separatistično področje, ampak gre le za praktično izvedbo enotnih načel v gospodarskem življenju. To izvedbo narekujejo gospodarske in politične razmere ter je logična in praktična pot k izvajanju načel uravnavanega gospodarstva, ki se ga ne moremo izogniti. S tem so načela uravnavanega gospodarstva postavljena na edino pravilno stališče, dirigirano gospodarstvo izvajati po naših domačih ustanovah, ne pa po eni veliki osrednji organizaciji, pa čeprav temeljna načela dirigiranega gospodarstva morajo veljati za vso državo. Nujno enotna načela je torej v praktičnem gospodarskem življenju izvajati tako, da bodo za področje Srbije izvajala ta načela ustanove s sedežem v Srbiji, za področje Hrvatske ustanove s sedežem na Hrvatskem, za področje Slovenije pa ustanove s sedežem v Sloveniji.

Pri banki upravi v Ljubljani se je že ustanovil v sporazumu kmetijskega in notranjega ministrstva odsek za uravnavano kmetijsko gospodarstvo in prehrano. G. ban je odredil, da novo ustanovljeni odsek začne poslovati s 15. novembrom. Novi odsek vrši vse posle nadzorstva nad ustanovami za organizacijo in pospeševanje kmetijstva.

Trgovina s koruzo

Cene koruze so letos razmeroma visoke. To ni zdrav pojav, da znaša cena koruze 85% cene pšenice najboljše kakovosti. Tako ugodnega razmerja koruza s pšenico ni imela od leta 1928., ko je bila proizvodnja koruze izjemno slaba.

Neki krogi razlagajo visoko ceno koruze s tem; da je letos veliko povpraševanje za koruzo po tvornicah špirta. Tvornice špirta kupujejo velike količine koruze, ne kupujejo pa kot prej samo pokvarjeno blago, ampak tudi zdravo koruzo.

Skrbite, da ne bo hiše v vaši vasi, katere ne bi imela »Slovenskega gospodarja«!

To delajo radi tega, ker jim to dovoljuje visoka cena špirta.

Po poročilih iz Vojvodine je postala koruza zopet predmet špekulacije, posebno, ker je špekulacija s pšenico radi prisilnega odkupa in določenih cen nemogoča. Zlasti veliki posestniki namenoma zadržujejo svoje blago. Ker služi koruza v glavnem za prehrano najbolj siromašnih, vlada ne bo ostala ravnodušna do tega izrednega in z ničemer opravičenega zvišanja cene koruze. Najbrž bodo v najkrajšem času cene koruzi maksimirane, kot so maksimirane tudi pšenici. Da se ne bi producenti odtegnili s trga, bo istočasno uveden tudi prisilni odkup. To pomeni, da bo tudi za koruzo vpeljan isti režim, kot za pšenico, ki je sedaj v veljavi.

Prodaja bučnega olja

Tovarne bučnega olja v Sloveniji so dobile potrebne količine bučnih pecek in imajo bučno olje že na razpolago.

Trgovci na debelo kakor tudi trgovci na drobno ter zadrage, ki so preteklo leto prejemale bučno olje naravnost od tovarn, bodo tudi letos dobivali olje v istih količinah in pri istih tovarnah kot preteklo leto.

Trgovci na drobno pa, ki so dobivali preteklo leto olje od trgovca na debelo, ga tudi letos dobe le pri tistem veletrgovcu.

Trgovcem na drobno in zadrugam so zaenkrat pri tovarnah bučnega olja ali pri veletrgovcih na razpolago iste količine bučnega olja, kakor so jih nabavili v mesecih oktober, november in december 1939. Te količine bodo tovarne, odnosno veletrgovci razdelili postopno, kakor bodo prihajala naročila.

Razdelitev za leto 1941. se bo izvršila naknadno, bo pa v skladu s porabo v odgovarjajočih mesecih leta 1940.

Cena še ni določena. Določil jo bo urad za kontrolo cen v Beogradu in bo v nekaj dneh objavljena.

Za redne potrebe je osigurana dovoljna količina bučnih koščic za vse leto. Trgovci na drobno in zadrage naj pri razdelitvi skrbje, da ne bodo posamezniki ustvarjali nepotrebnih zalog, pa bo bučnega olja za normalne potrebe vedno dovolj na razpolago.

Letošnje težave pri izvozu hmelja

Od celotne količine hmelja, ki se pri nas pridelava, se ga porabi za domačo potrošnjo le kakih 5%, vse ostalo je pa namenjeno za izvoz. Letos pa na žalost kupčija ne pride nikamor, pa tudi cena ni kaj prida, saj se plačuje najboljšo blago le po 30—36 din kg. Od vseh kmetijskih pridelkov je tako samo hmelj nazadoval v ceni, saj je bil lani dražji. Lansko leto je bil najboljši naš kupec Amerika (Severna in Južna) in tudi letos se je na vse mogoče načine delalo na to, da bi mogli naš hmelj prodati Američanom. Ko so bile že vse tozadevne ovire odstranjene, je pa izbruhnila vojna med Italijo in Grčijo, ki je plovo po morju iz Jadranskega morja, pa tudi iz naše svobodne luke v Solunu za trgovske ladje radi nevarnosti potopitve onemogočila. Drugi vzrok, da letos Američani ne iščejo v toliki meri našega hmelja kot lani, je tudi v tem, ker je Rusija v novopridobljenih poljskih pokrajinah dobila v glavnem hmelj bivše Poljske, s katerim sedaj v Ameriki tekmuje z našim hmeljem. V Evropi pridejo kot kupci našega hmelja v poštev le Belgija in Nizozemska. Toda s tema dvema deželama kupčija ni več mogoča na denarni podlagi, ampak le na podlagi zamenjave blaga (kliring). Ker pa Belgija in Nizozemska nimata blaga za nas in nam ga tudi dobavljati ne moreta, odpadeta tako tudi kot kupca za naš hmelj. Izgledi za prodajo našega hmelja so letos skrajno nepovoljni.

Koliko bodo smeli trgovci priračunati (všteti stroške) k osnovnim cenam?

Za področje okrajnega načelstva Maribor desni breg je okrajno načelstvo določilo pri prodaji na drobno sledeče dopustne zasluzke k osnovnim cenam, pri katerih so všteti tudi stroški prevoza in tako dalje:

1. za koruzni zdrob, koruzno, rženo in ajdovo moko 10%;
2. za domače testenine 12%;
3. za riž 12%;
4. za čaj, kavo in kakao 20%;
5. za jedilno olje (razen v kantah po 5 kg) 15%;
6. za bučno olje 10%;
7. za navadno milo 10%;
8. za terpentinsko milo 15%;
9. za vse vrste molino: a) beljenega platna pri blagu, ki stane v en gros ceni le vključno 12 din za meter, 15%, in b) pri blagu, ki stane pri en gros ceni nad 12 din, za meter 20%;
10. za gradl (navadne vrste) 15%;
11. za kretan (navadne vrste) 20%;
12. za bombažno predivo 10%;
13. za vse vrste sukanca razen svilene 15%;
14. za flanelo in barchent 15%;
15. za suknjo 25%;
16. za volno 20%;
17. za sekire, lopate, krampe, kose, srpe, motike, fazimirano železo, razen U in T traverz, varjeno žico in žeblje 20%;
18. za palično železo vseh vrst 15%;
19. za rafijo in manilo 20%;
20. za kokosovo olje 20%;
21. za surovi bombaž 10%;
22. za ovčjo volno in predivo 15%;
23. za surovo juto 15%;
24. za kavčuk in predmete iz kavčuka 20%;
25. za kože vseh vrst 20%;
26. za kositer 20%;
27. za belo pločevino 20%.

Cene, ki si jih po dovoljenem brutto zaslužku izračuna vsak trgovec sam, morajo biti označene na vidnem mestu. Brutto zaslužek se izračuna po nabavni ceni veletrgovca s pribitkom vseh učinkovitih stroškov nabave blaga, dokler ne dospe blago v prostore trgovca na malo. Prodajna cena se lahko zaokroži navzgor do naslednjih 25, 50, 75 par ali dinarja. Prekrški te odločbe se kaznujejo po členu 9. uredbe o pobjanju draginje in brezvestne špekulacije z zapornim do 30 dni in v denarju 5000 din. Ti najvišji dopustni brutto zaslužki so stopili v veljavo dne 15. novembra 1940.

Drobne gospodarske vesti

Revizije zadrug. Na pristojnem mestu se proučuje vprašanje izvedbe revizije v nekaterih vrstah naših zadrug. Gre za revizijo onih zadrug, ki pod kopreno zadrugištvu izvršujejo vse trgovske posle z nezadružniki.

Bombaž iz Turčije. Iz Carigrada poročajo, da je te dni odpotovala iz Carigrada prva ladja z bombažem iz Turčije za naša pristanišča. Ladja je

Katoličani smo samo toliko v premoči, kolikor je v premoči naš katoliški tisk!

romunski »Sulina« in bo bombaž prepeljan v Galac, od tam pa naložen na rečne ladje in prevožen k nam.

Cene jedilnega olja. Beograjska »Politika« prinaša članek, v katerem pravi, da je sedanja cena olja previsoka in da bi smela biti na debelo v Beogradu največ okoli 19.50 din, ne pa kot doslej 23.50 din. Slično nižja mora biti tudi nadrobna cena olja.

Izdelan je načrt uredbe o osnovanju sveta za gospodarsko politiko. Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdelalo predlog uredbe o osnovanju sveta za gospodarsko politiko, katerega svrha je združitev poslov in vodstva enotne politike in varovanja edinstva gospodarskega področja naše države.

80 vagonov paprike bomo izvozili. Letošnji pridelek paprike je bil zelo obilen. Pridelalo se je je okrog 180 vagonov in 80 vagonov te količine se bo lahko prodalo v tujino. Nemčija nudi za kilogram sladke paprike 16 din. Cena ni ravno zadovoljiva, saj je madžarska paprika po 18 do 20 din kilogram.

Skok cen dalmatinskih vin. Radi splošnega pomanjkanja vin so se dvignile cene tudi dalmatinskemu vinu. Črna pelješka vina z 12—14 gradi alkohola (po Maligandu) so po 9—10 din liter, nekatera pa celo po 11—12 din liter. Vina ne kupujejo le Hrvatje, ampak v obilni meri tudi Slovenci in Srbi.

Purane bomo jedli doma. Hrvatski Zagorci so vsako leto prodali okrog sto tisoč puranov. Pokupili so jih v glavnem Angleži, pa tudi Nemci, Švicarji in Italijani so dobili svoj del. Okrog 50 tisoč puranov se je po navadno prodalo poleg gornje izvozne vsote še za domačo porabo. Letos pa kaže, da radi vojne ne bo šel noben puran preko meje in tako bomo doma v Jugoslaviji pojedli vseh 150.000 puranov. Radi splošnega pomanjkanja mesa in pa, ker niso dragi, saj se prodaja kilogram po 12—14 din, se bodo purani tudi doma lahko prodali.

Cene goveje živine po sejmi

Na zadnjem sejmu v Mariboru je bilo opaziti, da so cene na splošno malo padle. Lepe živine za izvoz, predvsem lepih pitanih volov je bilo zelo malo. Plemenski voli srednje velikosti, ki so najbolj sposobni za vožnjo, so bili po 9000 din par, pa je bilo s kupčijo slabo. Sejem je bil s slabšo živino, posebno s slabšimi kravami bogato založen, le kupcev je bilo zelo malo. Sklenjenih je bilo malo kupčij in so prodajalci večinoma živino gnali nazaj domov. Po uradnem sejmskem poročilu so bile cene sledeče:

Vol. Maribor debeli 8.25—9.25 din, poldebili 7 do 8 din, plemenski 8—10 din; Ptuj I. 8.75 din, II. 7.50 din, III. 6 din; Dravograd I. 8 din, II. 7 din, III. 6 din; Laško I. 8—9 din, II. 7.75 din, III. 7.50 din; Ljubljana I. 9—9.50 din, II. 8.50 do 9 din, III. 7—8 din; Kočevje I. 9—9.50 din, II. 7—8 din, III. 6.50 din kg žive teže.

Biki. Maribor 6.50—8 din, Ljutomer I. 8.50 din, II. 6.50—7.50 din, III. 5—6.50 din; Sobota I. 7 do 8 din, II. 6—6.50 din, III. 5—6 din kg žive teže.

Krave. Maribor debele 7—8 din, plemenske 7.50 do 8.50 din, klobasariče 5—6.50 din, molzne 7—9 din, breje 6—7.50 din; Ptuj I. 8—9.50 din, II. 7 din, III. 6 din; Ljutomer 5.50—6.50 din; Sobota I. 5—6 din, II. 4—5 din; Dravograd I. 7 din, II. 6 din, III. 5 din; Laško I. 8 din, II. 7 din, III. 6—6.75 din; Ljubljana I. 7.50—8 din, II. 6 din, III. 5—6 din; Kočevje I. 8 din, II. 7 din, III. 5 din kg žive teže.

Telice. Maribor 7—9 din; Ptuj I. 9 din, II. 7.50 din, III. 6 din; Ljutomer 6.50—8 din, M. Sobota I. 6.50—7.50 din, II. 6—6.50 din, III. 5—6 din; Dravograd I. 8 din, II. 7 din, III. 6 din; Laško I. 8—8.75 din, II. 7.50 din, III. 7.25 din; Ljubljana I. 9—9.50 din, II. 8.50—9 din, III. 7—8 din; Kočevje I. 9 din, II. 8 din, III. 6.50 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 8—11 din, Ptuj I. 9 din, II. 8 din; Ljutomer 8—9 din; M. Sobota I. 7.50 do 8.50 din, II. 6—7 din; Dravograd I. 9 din, II. 8 din; Laško I. 9—10 din, II. 8 din; Kočevje I. 11 din, II. 9 din kg žive teže.

Sejem sv. Lenarta v Brežicah

Dne 6. novembra se je vršil kramarski sejem, ki je bil predzadnji v tem letu. Mnogo sejmarjev je ostalo doma, ker z vprežno živino niso smeli

na pot radi izrečene zapore po slinavki, ki se je pojavila. Vendar je bilo kljub temu prav živahno vrvenje okrog sejmarjev. Da je bilo vreme za razvoj zelja ugodno, se je tudi poznalo na trgu, saj so polovico trga zasedli vozovi z zeljem. Pripeljanih je bilo okrog 80 voz, naloženih z zeljem in je bilo radi velike ponudbe zelje zelo poceni. Prodajali so ga od 6.50 do 1.50 din glavo. Gosi so prodajali po 60—80 din, purane po 55—70 din, race po 40—50 din, kokoši po 30—40 din komad. Tudi jabolke je bilo precej na trgu, in sicer po 7—8 din kg. Orehe ste lahko kupili po 5 din liter. Kupčija je še dokaj cvetela. Kramarji in kupci so odhajali zvečer veselih obrazov domov. Najbrž so bili eni kot drugi zadovoljni.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov 100—150 din, 7—9 tednov 155—210 din, 3—4 mesece 230 do 400 din, 5—7 mesecev 420—620 din, 8—10 mesecev 630—880 din, 1 leto stare 890—1150 din komad, 1 kg žive teže 11—13.25 din, 1 kg mrtve teže pa 16.50—18.50 din. V Ptujtu so bili prašiči za rejo po 90—210 din komad, 1 kg žive teže pa 9—11.75 din.

Pršutarji (proleki). Ptuj 11—12.25 din, Ljutomer 9—12 din, Sobota 12—13 din, Dravograd 13 din, Laško 14 din, Ljubljana 14—15 din, Kočevje 11—12 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Ptuj 12.50—13.50 din, Dravograd 15 din, Laško 16 din, Kočevje 13—14 din kilogram žive teže.

Mesne cene in ostali živalski produkti

Goveje meso. Maribor volovsko I. 16—18 din, II. 13—15 din, meso bikov, krav in telic 12—18 din; Ptuj I. 14—16 din, II. 12—14 din; Ljutomer II. 14—16 din, III. 12—14 din; Sobota I. 14—16 din, II. 12—14 din; Dravograd I. 17 din, II. 14 din; Laško I. 16—18 din, II. 14 din, III. 10 din; Ljubljana I. 18 din, II. 13—15 din kg.

Telčje meso. Maribor I. 16—18 din, II. 14 do 16 din kg.

Dobre čase ustvarijo samo dobri ljudje. Dobre ljudi ustvari dober tisk!

Svinjsko meso. Maribor 20—22 din, Ptuj 20 din, Ljutomer 18 din, M. Sobota 15—17 din, Dravograd 20—22 din, Laško 22 din, Ljubljana 18 do 24 din kg.

Slanina. Maribor 23—24 din, Ptuj 22 din, Ljutomer 24 din, M. Sobota 23—25 din, Dravograd 25 din, Laško 24 din, Ljubljana 23—26 din kg.

Svinjska mast (zabela). Ptuj 28 din, Ljutomer 25 din, M. Sobota 26—30 din, Dravograd 28 din, Laško 26 din, Ljubljana 28 din kg.

Med. Ptuj 24 din, M. Sobota 25—40 din, Dravograd 28 din, Laško 25 din, Ljubljana 30 din kg.

Jajca. Maribor 1.75—2 din, Ptuj 1.50 din, M. Sobota 1.20 din, Dravograd 1.50 din, Laško 1.50 do 1.75 din, Ljubljana 1.75—2 din komad.

Razgovori z našimi naročniki

Vojaška avtošola. M. M. V tako šolo se ne pride iz civila po prošnji, marveč pridejo v njo regruti, potem ko so dva meseca odslужili v kakšni avtokomandi. Možno je le, da prosite o priliki regrutacije, naj Vas dodelijo avtokomandi. Ni nujno, da ste izučeni v kakšni obrti.

Financarji zaplenili vino. Odstop od pogodbe. M. I. k. E. O. Ako ste se s prodajalcem vina dogovorili, da Vam ga postavi na Vaš dom in ni bilo govora o tem, kdo ga bo prijavil, je bila dolžnost predvsem prodajalca, da to stori. Kaznovan bo on, a za plačilo kazni jamčite tudi Vi, čeprav Vam predpisi o prijavi niso bili znani. — Prodajalec nima pravice odstopiti od pogodbe, še manj pravico obdržati Vaše sode in aro. Nasprotno imate Vi pravico zahtevati dvojno aro, ako on pogodbe ne izpolni. Razen tega lahko zahtevate odškodnino za škodo, ki jo trpite radi neizpolnitve pogodbe od strani prodajalca (ker morate n. pr. za vino enake kakovosti drugod plačati višjo kupnino). Pred tem morate dati prodajalcu dodatni rok za izpolnitev pogodbe ter mu zagroziti z navedenimi posledicami.

Šola ali tečaj za poštne uslužbence. Š. I. Za pismonoše obstajajo tečaji, v katere se pa sprejemajo le take osebe, ki so že v službi. — Posebne

Mleko. Maribor 2.50—3.50 din, Ptuj 2 din, M. Sobota 2 din, Dravograd 2.50 din, Laško 2 do 2.50 din, Ljubljana 2.50—3 din liter.

Surovo maslo. Maribor 36—40 din, Ptuj 30 din, Dravograd 40 din, Laško 30—36 din kg.

Svinjske kože. Ptuj 9 din, Dravograd 8 din, Laško 18 din, Ljubljana 10 din kg.

Goveje kože. Ptuj 24 din, Ljutomer 20—25 din, M. Sobota 20—24 din, Dravograd 24 din, Laško 22 din, Ljubljana 24—26 din kg.

Telčje kože. Ptuj 26 din, Ljutomer 20—25 din, M. Sobota 24—26 din, Dravograd 26 din, Laško 26 din, Ljubljana 28 din kg.

Cene ostalih živil in krmil

Žito. Maribor: pšenica 2.75 din, rž 2.50 din, ječmen 2.50 din, koruza 2.50—3.50 din, oves 2 din, proso 3.25—3.50 din, ajda 2 din, proseno pšeno 7 din, ajdovo pšeno 7—8 din liter; Ljutomer: pšenica 3 din, ječmen 2.80 din, rž 2.40 din, oves 3 din, koruza 2.50 din kg; Dravograd: pšenica in rž 4 din, ječmen 3.50 din, oves 3 din, koruza 3.50—4 din kg.

Fižol. Maribor 4.50—6 din liter, Ptuj 5 din, Ljutomer 5 din, M. Sobota 4—5 din, Dravograd 7 do 8 din, Laško 5—6.50 din, Ljubljana 6—7 din kg.

Krompir. Maribor 1.60 din, Ptuj 1.40 din, Ljutomer 1.20 din, Dravograd 1.75—2 din, Laško 1.75—2 din, Ljubljana 1.50—2 din kg.

Jabolka. Maribor 5—12 din, Ptuj I. 6 din, II. 5 din; Laško 6—7 din, Ljubljana I. 10 din, II. 8 din, III. 6 din kg.

Hruške. Maribor 10—16 din, Ptuj I. 10 din, II. 8 din, III. 5 din; Ljubljana I. 18 din, II. 12 din, III. 8 din kg.

Seno. Maribor 140 din, Ptuj 90 din, Ljutomer 100 din, M. Sobota 65—90 din, Dravograd 120 din, Laško 70—80 din 100 kg.

Slama. Ptuj 50 din, Ljutomer 70 din, M. Sobota 35 din, Dravograd 45—50 din, Laško 30 do 35 din 100 kg.

Vino

Navadno mešano. Ptuj 7—9 din, Ljutomer 8 do 12 din liter pri vinogradnikih.

Boljše sortirano. Ptuj 9—13 din, Ljutomer 12 din liter pri vinogradnikih.

Drva

Ptuj 150 din, M. Sobota 180 din, Dravograd 110 din, Laško 110—120 din, Ljubljana 145 do 170 din za prostorninski meter.

Sejmi

25. novembra svinjski: Središče; živinski in kramarski: Teharje (namesto 24.), Dobje, Guštanj, Lemberg (Katarinini sejmi) — 26. novembra tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Maribor — 27. novembra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 28. novembra tržni dan: Turnišče; goveji in kramarski: Prosenjakovci — 29. novembra svinjski: Maribor — 30. novembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Gornja Lendava, Celje, Veržej (Andrejev sejem).

šole za pismonoše ni, marveč le za višje uslužbence.

Skrajšan rok za rejenja (oskrbovanca). J. D. Mladenič, ki je bil od mladih let oskrbovan od tujih oseb, nima pravice do skrajšanega vojaškega roka z obzirom na osebne in premoženjske razmere teh tujih oseb, odnosno v zakonu o tem ni ničesar določenega. Ker bi bilo prošnjo kolkovati s 30 dinarskim kolkom in priložiti le zadevno potrdilo občine in izpisek iz rojstnih in krstnih knjig (nekolikovani), lahko riskirate, odnosno poskusite s prošnjo na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja. Morda pa se postavi referent na za Vas ugodno stališče.

Pomoč preužitkarici v kuhinji in pri perilu. M. F. Ako si v primeru bolezni niste izgovorili pomoči v kuhinji in pri perilu in si je sami ne morete oskrbeti, boste vseeno lahko od sina zahtevali, da Vam da, odnosno nudi vse to, kar je potrebno za Vaše vzdrževanje, in sicer primerno nje-

Povej mi, kaj bereš, in jaz ti povem, kaj in kdo si!

govim premoženjskim razmeram. Ako si pomoč lahko sami oskrbite, sin ne sme braniti dostopa služkinji ali hčerki, ako ste pomoči res potrebni.

Nagrada za priskrbo posestva. P. J. Čeprav Vam je bila obljubljena nagrada, ako boste imenovanemu priskrbeli posestvo v Jugoslaviji, ne boste mogli zahtevati več, nego znašajo Vaši resnični izdatki in kolikor bi bili sicer v času, ki ste ga zamudili, zaslužili v svojem rednem poklicu, odnosno stanu. Kake nagrade v odstotkih kupnine niste upravičeni zahtevati, ker očitno nimate obrtne pravice za navedene posle.

Šoferski pouk. Naročnik. Ako se hočete izučiti za šoferja, Vam niso potrebne nikake šole. Za šoferja Vas lahko izuči kdor koli, izpit pa morate polagati pred posebno komisijo, ki jo sestavi policijska oblast. Za izpit pripravljajo razni gospodje, v Mariboru med drugim inž. Peter Keršič. Za pouk zahteva 2500 din. Poučuje Vas tako dolgo, dokler pač vsega ne znate, kar je za izpit potrebno. Za sprejem v tako šolo ni treba vlagati prošnje, pač pa za pripustitev k izpitu. Prošnji je priložiti krstni list (stari morate biti najmanj 18 let), zdravniško spričevalo (da ste fizično sposobni za šofiranje) in npr. list; ne smete biti vdani pijančevanju, niti kaznovani radi prekrškov iz koristiljubja.

Pravica žene do posestva ob smrti moža. J. R. Ako pokojnik ni napravil testamenta ter je zapustil le ženo, brate, sestro in nezakonske otroke, pripade ženi polovica zapuščine, nezakonski otroci ne dedujejo ničesar, bratje in sestra pa skupaj drugo polovico. Žena bo dedovala, čeprav je nemška državljanka. Ako je pokojnik napravil le pismeno oporoko, pa se je pozneje izgubila, ne bo mogla vpostavljen dedinja ničesar doseči. Priče bi bile v toliko važne, ako bi mogle tri potrditi, da je pokojnik pred tremi pričami, izmed katerih sta bili vsaj dve hkratu navzoči, izjavil svojo poslednjo voljo. Potem bi ta izjava poslednje volje veljala in bi žena lahko na temelju ustne oporoke zahtevala vso zapuščino. Bratje in sestra namreč nimajo pravice do nujnega dednega deleža. — Živine in sena žena ne sme samovoljno prodati, ker spada to v zapuščino. — Zapuščinsko sodišče prisodi vsakemu dediču alikotni delež zapuščine in ne more kateri izmed dedičev zahtevati v zapuščinskem postopku prodajo posestva. Lahko pa slednje zahteva po izdaji prisojila, ako ne pride do drugačnega sporazuma. — Žena ni upravičena zahtevati kako plačo za svoje delo v gospodinjstvu ali na moževem posestvu. — Ako je žena možu omenjenih 30.000 din posodila, bo morala to dokazati z notarskim zapisom, ako ostali dediči ne bodo hoteli njene zadevne terjatve priznati. — Ako se dediči glede vrednosti posestva (zapuščine) ne morejo zediniti, bo dalo sodišče posestvo oceniti.

Odpovedni rok majarja. Š. Sv. F. Glede odpovednega roka je merodajen predvsem dogovor, če tega ni, krajevni običaj, če ni krajevnega običaja, pa zakon. Po slednjem bi zadoščalo 14 dni. — Spričevalo v službeni knjižici zadošča in ni treba, da bi morali imeti še kako drugo spričevalo. — Za sprejem v službo pismo noše ste z ozirom na starost 42 let že prestari. — Kar se tiče invalidne zadeve, vprašate lahko pismeno (brez kolka) invalidno sodišče, kdaj bo rešena, oziroma prosite za pospešitev rešitve.

Prostovoljni nastop vojaške službe pri zrakovplovstvu. M. D. R. Potrebna je starost 18 let ter prošnja na poveljstvo pristojnega voj. okrožja, kateri je priložiti pismeno dovoljenje očeta ali skrbnika, da Vam dovoli predčasni vstop v vojaško službo. Najprej Vas bodo pozvali na nabor, odnosno zdravniški pregled.

Postavitve zdražitelja za prisilnega oskrbnika. Ž. K. Č. P. Sodišče je smelo postaviti zdražitelja za prisilnega upravnika. Slednji je sicer smel pokositi seno in ga zvoziti v svoj senik, moral pa bo o svojem upravljanju položiti račun, pri čemer bo zavezanec lahko stavil svoje pripombe, odnosno ugovore ter bo sodišče odločilo o pravilnosti upravnikovega postopka.

Pravica do podpore za čas orožnih vaj. K. F. Vaša informacija, da ima pravico do podpore vsak, kdor je bil na orožnih vajah in ima majhne otroke ter je zadolžen, ni pravilna. Podpore dobe le družine, ki so ostale brez nujnih sredstev; to stanje stiske ugotavlja v vsakem danem primeru pristojni odbor, v drugi instanci pa predsednik okrožnega sodišča.

Ali imate toliko poguma, da boste nagovorili sosedu, da si bo naročil »Slovenskega gospodarja«?

Vojaška graničarska služba. F. A. Treba je, da najprej odslužite svoj redni kadrovski vojaški rok. Potem šele lahko zaprosite za sprejem v graničarsko četo; prošnjo je nasloviti na poveljnika graničarskih čet v Skopljju.

Zdravniška posvetovalnica

G. M. A. v Ž. Pišete, da hudo trpite radi živcev in tudi slabokrven ste, in to vse s 17 leti starosti. — Celo Vaše vprašanje in obrazložba je napisana v sedmih ozkih vrstah in Vi mislite, da bom s tega pameten in bom pri Vas pravo zadel. Ne, taki coprniki pa zdravniki nismo! To bi bilo prijetno, takole hitro, brez vsake preiskave, zadeti žebelj po glavi, spoznati bolezen in dati zdravilo. Star ste 17 let; izprašajte svojo vest, če Vam kaj ne očita! Če očita, se poboljšajte; če pa Vam je mirna, pa k zdravniku stopite, da Vas preišče in Vam pomaga.

G. A. D., Kostrivnica. Ste 23 let star in Vas včasih boli na levi strani, večkrat Vas grize in grabi v trebuhu, posebno če pijete. Potem Vas zopet čudno cuka pod rebri. — Zadnjič mi je prišel že en tak nesrečnej, kateremu je po vsem telesu rogovillio, v roke. Gotovo ste moj odgovor čitali? V cerkev sem ga poslal. Rad odgovarjam resničnim bolnikom, pa emerenja nimam rad. Če ste res slabokrven, pojdite k zdravniku, on bo našel vzrok, ki povzroča slabokrvnost in Vas bo ozdravil. Zakaj pa pijete, človek božji, če Vam pijača škoduje! Bodite zmeren; nič kaj ni lepo, še manj pa zdravo, če se taki mladiči vlačijo po gostilnah in drugi dan pasejo mačka. Potem ste lahko bled in slabokrven in noben doktor Vam ne bo pomagal. Moj svet torej: pojdite k zdravniku in ne pijte, zato pa raje jejte vsepovprek. Tudi svežega in suhega sadja uživajte mnogo.

Naznanila

PROSLAVA 140LETNICE ROJSTVA ŠKOFA ANTONA MARTINA SLOMŠEKA

bo v ponedeljek, 25. novembra, ob osmi uri zvečer v stolnici v Mariboru.

Ob osmi uri koncert pevskega društva »Maribor«.

Ob deveti uri »Spominska beseda« — govori prevz. g. knezoškof dr. Ivan Jožef Tomazič.

Nato molitev za blagor domovine in za beatifikacijo Slomškega.

Oskrbite si vstopnice v predprodaji v Ciri-
lovi knjižarni na Aleksandrovi cesti 6!

Prosvetna zveza v Mariboru ima občni zbor v torek, 26. novembra. Ob 9.45 bo obisk groba svetniškega škofa Slomškega, kjer se bo Prosvetna zveza poklonila velikemu slovenskemu prosvetitelju. Potem bo zborovanje v dvorani na cesti kralja Aleksandra št. 6. Za ta občni zbor je dovoljena polovična vozina. Delegati in udeleženci narodnovzgojnega tečaja naj kupijo na odhodni železniški postaji celo vozno karto in železniški obrazec »K 13«, na podlagi pooblastila, ki jim ga izda za občni zbor PZ domače prosvetno društvo. Na ta način kupljena cela vozna karta velja za brezplačno vrnitev proti potrdilu predsedstva občnega zbora PZ na obrazcu »K 13«, da se je določeni udeležil občnega zboru. Vozna ugodnost velja za prihod od 24. do 26. novembra, za odhod iz Maribora pa od 26. do 28. novembra, in sicer na potniških in brzih vlakih.

Kmečki ljudje, pozor! Zveza absolventov kmetijskih šol priredi letos na silvestrovo efektivno loterijo, ki je res prava kmečka loterija po svojih dobitkih. Sezite po srečkah, ki stanejo samo 4 din in se dobe pri Zvezi absolventov kmetijskih šol v Ljubljani, Tyrševa 166.

Narodno-vzgojni in državljanski tečaj, ki ga priredi Prosvetna zveza, bo v Mariboru v ponedeljek, 25. novembra. Vršil se bo v dvorani Zadržne gospodarske banke. Začetek ob desetih predpoldne. Udeležite se tega važnega tečaja!

Hoče, Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 24. novembra, ob treh popoldne in ob sedmih zvečer v Slomškovem domu Cerarjevo opereto »Ženili se homo«. Vabljeni!

Velenje. Veliko tombolo priredi Prosvetno društvo v šmartnem pri Velenju nepreklicno v nedeljo, 1. decembra, ob devetih dopoldne. Vršila se bo pri društvenem domu, v primeru slabega vremena pa v notranjih prostorih doma. Ker je dobicek tombole namenjen za kritje stroškov povečanja župnijske cerkve sv. Martina, se vsem pri-

Žepni koledar za 1941

**KOLEDAR »SLOV. GOSPODARJA«
JE IZŠEL!**

Vsa leta sem je priznано najboljši žepni koledar, vezan v celo platno, z bogato vsebino!

Koledar stane za naročnike »Slov. gospodarja« 10 din, za nenaročnike pa 20 din. S tem smo dali tudi našim naročnikom posebno ugodno priliko za nakup žepnega koledarja, ki vas bo spremljal vse leto in vam bo služil tudi kot beležnica in denarnica.

Naročite si koledar čimprej, ker imamo le določeno število tiskanih in vsakemu je bilo lani žal, ki ga ni pravočasno naročil in ga zato ni dobil.

Naročila sprejema

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR-PTUJ

poroča, da se tombole udeležite v obilnem številu in pridno kupujete tombole karte, saj stane komad samo 2 din. Zveze z vlaki so ugodne, posebno iz Savinjske doline. Za tombolo je pripravljenih več sto lepih dobitkov, katere so prispevali dobrotniki, poleg domačih in sosednih župnij tudi trgovci iz Celja ter nekatere tovarne iz raznih krajev. Vsem darovalcem se odbor iskreno zahvaljuje in kliče na veselo svidenje!

Koledarček slovenskega dekleta za leto 1941. je te dni izšel. Koledar je zelo lično, dekliškemu okusu primerno urejen, z bogato vsebino. Stane le šest dinarjev. Naroča se pri Zvezi dekliških krožkov v Mariboru, Aleksandrova 6, in na Betnavi pri Mariboru. Dekliški krožki obeh škofij in ednice KA za dekleta naj pohite z naročili, ker ni bil tiskan v veliki nakladi. Krožki ga dobe na ogled. Koledarček toplo priporočamo!

»Kmečki poklic« je naslov knjižici, ki jo je izdala Kmečka zveza v Ljubljani. Napisal jo je znani organizator Mladinske kmečke zveze Ludovik Puš in je posvečena kmečki mladini. V knjižici je deset predavanj, sestavljenih za kmečke večere, in sicer kot snov za zimске sestanke. Kljub temu so vprašanja, ki se obravnavajo, tako važna, da bodo prišla prav vsem vzgojiteljem kmečke mladine. Na zelo lep način se tolmači poklic, predvsem kmečki poklic, za katerega se je doslej vedno smatralo, da se zanj ni treba pripravljati. Radi tega je omenjena knjižica res nekaj edinstvenega in jo toplo priporočamo prav vsem. Knjižica se naroča pri Kmečki zvezi v Ljubljani.

Na sedmini pokojne Ivane Županič, posestnice iz občine Slovenja vas, so nabrali na predlog g. župana Kaisersbergerja 324 din za božičnico tukajšnje šolske dece. Šolsko upraviteljstvo Slovenje vasi se vsem darovalcem pristočno zahvaljuje, ker s takimi darovi pomagajo oblačiti revno deco svoje občine.

Pogreša se od 10. novembra preužitkarica Katarina Mravljak. Bila je včasih malo slaboumna. Ako bi kdo kaj vedel o njej, ali jo kje videl, se naproša, da to takoj sporoči na naslov: Franc Mravljak, preužitkar, Dobrava 30, p. Zreče.

Razbojnik Tunga

Zgodba iz Mandžurije

(Nadaljevanje)

P. Bernardu se je dozdevalo, da sanja. Ali je res v rokah groznega razbojnika Tunga, o katerem mu je bil p. Leon pripovedoval? Če ima pred seboj res Tunga, potem mora biti mladič, ki je odhital iz votline, njegov sin.

Misijonar je pozorno pogledal okrog in pri tem zasledil med možmi tudi deklo, ki je štelo kakih dvajset let.

Medtem se je vrnil mladi Tunga in izročil velikano staro škatlo za cigare.

»Odkrijte mu desno roko!« je ukazal z medvedjim glasom poveljnik.

P. Bernard se je nehote stresel. Ali bo to začetek kakenga mučenja ali poganškega obreda? Še tako korajžen človek se ustraši dejanja, pri katerem gre lahko za življenje in smrt.

Dva lopova sta do rame zavihala rokav misijonarjeve desne roke. Nato sta mu trdo zavezala roko pri laktu, tako da so se žile na spodnjem delu roke močno napele.

Zdaj je pristopil k patru star možakar s praznim kozarcem v roki. Kozarec je izročil enemu izmed zbranih. Nato je potipal najbolj nabreklo žilo. Nastavil je nanjo dolgo, svetlo iglo.

»Podstavi kozarec!« je velel lopovu. Nato je zabodel iglo v žilo.

Kri je visoko brizgnila, a le v začetku. Potem pa je tekla v kozarec.

Misijonar je stisnil ustnice, ker ni hotel, da bi ga lopovi smatrali za bojazljivega in slabiča.

»Kaj to pomeni?« je čez čas vprašal poveljnika.

»S to krvjo boš pisal predstojniku misijonske postaje pismo,« je odvrnil možakar.

Stari Mongolec je medtem odpel jermen. Nato je zbrisal kri in rano obvezal.

»Dobro,« je odgovoril pater poveljniku. »Priljubljen sem!«

»Koliko lahko plačajo?«

»Koliko zahtevaš?«

»Deset tisoč ruskih zlatnikov.«

Misijonarju so se začeli lasje ježiti, na zunanaj je ostal miren in se je celo hotel pošaliti.

»Prav za prav si zelo skromen! Ali nisem več vreden?«

»Kako? Kako?« se je začudil poglavar, ki ni razumel šale. »Ti hočeš... Dobro! Piši sto tisoč!«

»Ali je to vse?«

»Piši toliko! Ko bomo dobili ta denar, bomo...«

Naglo je utihnil, ker se je zavedel, da se mu je zareklo. A bilo je prepozno. Misijonar je vedel, pri čem je: Tunga ima z njim isti namen, kakor s Timurjevim sinom. Na videz pa ga tudi to ni zmedlo. Uvidel je, da je zanj zdaj glavno, da pridobi čim več časa ter je sklenil, da se ne bo upiral.

»Kdo pa bo nesel pismo?« je vprašal mirno.

Tunga je zgrabil enega izmed svojih podnikov za vrat in rekel:

»Ta!«

Misijonar je pogledal moža: bil je eden izmed tistih dveh, ki sta ga bila ugrabila. Imel je prav razbojniški obraz. Pater je prikimal in rekel:

»Izvrstno! Ti si korajžen mož!«

Nato se je obrnil k poglavarju.

»Daj mi papir in pero!«

Tako je govoril, da so vsi vzeli njegove besede za popolnoma resne.

Nad predmeti, ki mu jih je Tunga potisnil pod nos, se je p. Bernard nadvse začudil: prednji del papirnate srajce iz dobe svetovne vojne in kurji krempelj, ki je bil tako zrezljan, da je imel obliko peresa.

Misijonar je prijel za pero in ga pomočil v krvi.

»Torej sto tisoč zlatnikov?« se je vprašaje obrnil k poglavarju.

»Da, samo toliko! Usmiljen hočem biti, zahtevam pa, da to vsoto takoj izročijo donosilcu pism...«

»Dobro.«

Nato je misijonar napisal v svojem materinskem jeziku sledeče:

Podpisani Vas roti, da donosilcu tega pisma ne izročite niti beliča!

Ne skrbite zame! Upam, da se bom sam rešil iz rok teh lopovov, če pa ne, bodi Bog milostljiv moji duši!

Vaš p. Bernard.

»Tu imaš pismo!«

S temi besedami je misijonar izročil list Tungu. Ta ga je strokovnjaško motril in živ

krst ni vedel, da sploh ne zna brati in ni niti besedice razumel.

Med tem odmorom je p. Bernard motril mladega Tunga. Pri tem je ugotovil, da mladenič ni imel s starim niti najmanjše sličnosti. Njegov obraz je imel rusko-evropske poteze in niti sence mongolskega rodu. Ob tej ugotovitvi so se mu vzbudile čudne misli.

Razbojniki so se razšli. Pri patru sta ostala samo dva kot čuvaja. Čas sta si krajšala s kockanjem.

Čez nekaj časa je privihral nazaj stari Tunga. Njegove oči so žarele od besnosti. Stopil je pred patra in divje zavpil:

»Ti si prevarant!«

»Jaz? Zakaj?«

»Jang je prečital tvoje pismo in...«

»Ali si ga tudi ti prečital?« ga je naglo prekinil misijonar.

»Sem... Toda — površno,« je mencaje odvrnil poglavar.

»Eden izmed vaju ne zna čitati, kajne?«

»Novo pismo boš pisal!«

»Tako, če hočeš! Ali imate še kako krpo?«

»Zdi se mi, da si preveč dobro razpoložen!« je strupeno zasikal Tunga. »Toda povem ti, da me drugič ne boš prevaril. To boš pisal, kar ti bo Jang narekoval.«

»Tunga, ti govoriš o varanju. Ali sem jaz soglašal s tvojo zahtevo? Ali si sploh imel pravico do kake zahteve? Kaj ti dolgujem in za kaj?«

»Ti si v moji oblasti in...«

»Potem si razbojnik in zaslužiš vislice!«

»Molči!« je divje zavpil razbojnik. »Jang je prišel. On ti bo povedal, kaj boš pisal.«

»On nima nobene pravice do ukazovanja!«

Poleg Tunge je stal še razmeroma mlad Kitajec. Smrdel je po opiju. Potuhnjeno je bulil v misijonarja. To je bil Jang.

Patrove odločne besede so tudi druge razbojnike privabile v votlino. Misijonar jih je pogledal in opazil, da so njegove besede močno vplivale nanje. Sklenil je, da bo še bolj odločen.

»Bodi pameten!« se je spet oglasil Tunga. »Gre za tvoje življenje!«

(Dalje sledi)

SMEJTE SE!

Izpit

»No, Mihec, kako se je posrečil izpit?«

»Sijajno! Na splošno željo ga bom čez eno leto ponovil.«

V judovski šoli

»Aron, povej, kako dolgo je trajala tridesetletna vojna?«

»Petnajst let.«

»Kako moreš govoriti tako neumnost; saj sem ti rekel, da je bila tridesetletna vojna.«

»Prosim, ata mi je rekel, naj vedno samo polovico obljubim; zato sem rekel: petnajst.«

Na vlaku

»Prosim, ne nagibajte se tako zelo ven. Kaj, če se zgodi kaka nesreča?«

»In kaj vas to briga?«

»Kaj me briga? To, da če padete skozi okno ali vam kaka mostna ograja odbije glavo, bomo imeli zamudo. Tega pa ne bi rad.«

Priporočilo za službo

Gospodinja brezposelni služkinji, ki se je prišla ponuditi za službo: »Kaj ste delali doslej?«

Služkinja: »Šest tednov sem v gostilni pomivala krožnike.«

Gospodinja: »In potem?«

Služkinja: »Potem me pa niso več potrebovali, ker ni bilo več krožnikov...«

Kdo umira?

Stari Jaka umira. Pred smrtjo bi rad vse uredil, zato našteva ženi, komu bo kaj zapustil.

»Trgovino bo dobil Andrej.«

»Si ob pamet?« je odvrnila žena. »On vendar nima glave za trgovino! Joško jo bo dobil!«

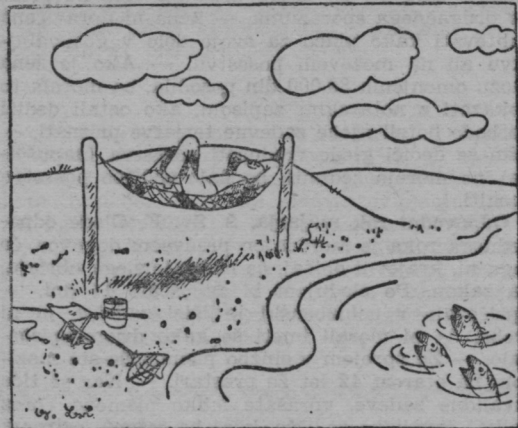
»No, naj bo!« se je vdal mož. »Hišo bo dobila Marica.«

»Kako to? Zakaj ravno Marica? Ona je poročena in ne potrebuje hiše. Ančka jo bo dobila!«

»No, dobro!« se je spet vdal mož. »Polja in vinograd bo dobila Roza.«

»Roza?« je skoraj kriknila žena. »Ne, njej daj denar, zemljo pa mora dobiti Marko!«

Jaku je bilo sedaj dovolj, zato se je razjezil in zavpil: »To je pa že od sile! Ali umiraš ti — ali jaz?!«

Škodoželjne ribe: »Zdaj se je pa tudi on ujel v mrežo!«

UGANITE!

Kako se naredi iz muhe slon? (’ofzaj z)

Močan je, da strehe trga, pa majhen, da gre skozi vsako luknjico — kdo je to? (’areta)

Kdo gre zmerom gor, čeprav že zdavnaj ni več na tem svetu? (’sv. Gre-gor)

Za kom vsi ptiči letijo? (’uomun’k’az)

POIŠCITE!

Žena kuha za može obed. Kje je mož?

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Starejši hlapec za kmečka dela, živino, z večletnimi spričevali, se sprejme. Vprašati v gostilni Sv. Lenart v Slov. goricah, Omureška cesta 15. 1623

Sprejme se viničar s 3—4 delovnimi močmi. Naslov v upravi. 1624

Iščem službo gospodinje; poštena, brez otrok. Naslov v upravi. 1626

Dekla, poštena, snažna, se išče, katera razume molžo krav, krmljenje svinj, vrtna dela in pomagati v kuhinji. Franc Majzel, Blistrca pri Rušah. 1632

Mizarski pomočnik z dvema letoma pomočniške dobe išče delo. Naslov v upravi lista. 1633

Ofra z dobrimi spričevali sprejme Hlep, Zg. Sv. Kungota. 1637

Kmečko dekle, pridno in pošteno, vajeno vseh poljskih del, ki zna tudi kuhati, se sprejme. Prednost imajo one z gospodinjstvom tečajem. Plača po dogovoru. Ponudbe poslati »Slov. gospodarju« pod značko »Gospodinja 1638«.

Sprejemem takoj ofra in dekle. Rožman, Hrastje 7, Limbuš. 1643

Zbiralci (ke) deželnih pridelkov v raznih krajih Slov. gorice se iščejo. Ponudbe samo pismeno na R. Göttlich, trgovina, Maribor, Tržaška 2. 1653

Sprejemem ofra, dve osebi. Košaki 65, Maribor. 1652

Iščem viničarja s tremi delovnimi močmi. Partljič, Gradiška 1, Pesnica. 1649

Kukarica-gospodinja išče službo v župnišču. Naslov v upravi lista. 1645

Iščem viničarja ali mazarja z lastno živino (ena krava), dve delovni moči. Ema Belinc, Ljubljana, Ulica na Grad 8/I. 1647

Majar z tremi delovnimi močmi se sprejme: Košaki 40. 1611

Majarja (kravarja), 3—5 delovnih članov, brez majhnih otrok, večji živinoreje in molže, sprejememo v stalno in dobro službo. Ponudbe na upravo pod »Majar 1615«.

POSESTVA:

Proda se majhno posestvo v Partinjah. Vse obsejen sadonosnik in vinograd. Cena 28.000 din. Naslov v upravi. 1640

Kupci in prodajalci posestev, pozor! Hitro in najugodnejše kupite ali prodate posestvo potom domače posredovalnice »Triglav«, Maribor, Aleksandrova 12, telefon 25-34. Vse strokovne nasvete dobite v pisarni brezplačno. 1646

Prodam poceni hišo z vrtom. Sp. Dobrava, pri Ptujski cesti št. 142, za trgovino Mlakar. 1651

Imate skrbi? Zadolženo posestvo, hišo, gozd ali kar koli kupim od starejših lastnikov, ki nimajo svojcev. Sedanji lastnik lahko ostane na njem do smrti z vsemi pravicami. Ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« pod: »Blizu Maribora 1648«.

RAZNO:

Za žago venecijanko kupim opremo, kompletno ali posamezne dele. Miklavčič, Pristava, pošta Sela, Ptuj. 1627

Kupim valjar (valcn) v dobrem stanju, sposoben za mletje. Maks Šuman, Sv. Lenart v Slovenskih goricah. 1625

Kotle za kuhanje žganja in perila, bakrene brzo-parilnice »Alfa« obenem z žgalno pripravo v najboljši izdelavi pri Anton Mlekuš, kotlarstvo, Maribor, Sodna ulica 2. 1631

Kupujem neomejeno količino smrekovih, jelkovih hlodov po najvišjih dnevnih cenah. Za točnejša pojasnila se naj cenjeni ponudniki obrnejo na upravo »Slov. gospodarja«. 1635

»Pri starinarju«, Zidanšek, Koroška c. 6, kupite najceneje ostanke iz raznih tovarn. Ženske in moške srajce, predpasnike vseh velikosti, ženske in otroške obleke, rute, hlače, fantovske obleke, nogavice, zimsko triko perilo, klot, flanelo, cvrtnbarhent, oksford, popelin, čevlje za otroke. 1650

Precizne švicarske ure najceneje!

J. JANKO

1599. urar-draguljar

MARIBOR Jurčičeva ulica 8

Zlato kupuje po zvišani ceni!

Zamenjam kobilu, 20 mesecev staro, velike pasme, s kobilu srednje pasme, lahko starejšo. Šanti Alojz, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1634

Nov šivalni stroj, šiva naprej in nazaj, štika, entla dva rabljena, eden pogrezljiv, z okroglim, drugi z dolgim čolničkom, v dobrem stanju, poceni prodam. Kupim hudega psa volčjaka. Franjo Medved, Zg. Breg 30, Ptuj. 1642

Vinske moštalce ima še na razpolago drevesnica Koren, Mozirje. 1644

Na prodaj imam velik kompleks bukovja, do 800 ali 1000 klafter drv. Naslov v upravi. 1641

Vodne turbine, venecijanke, mline, transmisije, dvigala itd. izdeluje najceneje: Strojno podjetje inž. Borštnar, Ljubljana, Sv. Jerneja c. 18. 1562

Kupuje se les topolo; mora biti čista, brez grč, suha, 5 cm debeline, 10—15—20 cm širine, od 85 po 10—10 cm do 155 cm dolžine. Ponudbe poslati na poštni predal 3, Kranj. 1557

Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor Gosposka 11. 1269

Še vedno kupite dobro, po ugodnih cenah: nogavice, pletenine, bluže, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki), kombineže, modrčke, srajce, obleke, predpasnike, platno, odeje, koče, blago, perilo, konfekcije, rute, šivalne potrebščine, galanterijo, milo, drobnino. Andrej Oset »Marja«, Koroška cesta 26 (poleg tržnice, Vodnikov trg). 1098

Novo šivalne stroje različnih znamk z okroglim čolničkom, s 25 letno garancijo, prodaja od 2450 din naprej po najugodnejših mesečnih obrokih Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. Prevzema tudi popravila šivalnih strojev in koles. 1546

V SLOV. BISTRICI, Mariborska cesta 40 (v Juhartovi hiši), je začela izvrševati

zobno prakso

ALBINA FORSTER
dentist-tehnik 1621

Slep je tisti gospodar, ki si v teh časih ne zna pomagati iz zadrege. Oglas v »Slov. gospodarju« vam pomaga iz vseh težav!

NASA ZNANA APOTEKA
M. BAHOVEC V LJUBLJANI

prinese na tržišče namesto dragega ruskega čaja prvovrstno domačo čajno mešanico, izredno aromatičnega okusa, pod imenom »EMONA« cvetlični čaj. Ta čaj ne razdražuje živce kakor ruski čaj in ima razen tega še druga pozitivna svojstva. »EMONA« čaj deluje umirljivo, je hranljiv in vsebuje potrebne vitamine. Za otroke je idealno pitje. »EMONA« čaj se pije z limono, rumom ali mlekom. Z ozirom na dober okus more »Emona« čaj ugajati najbolj razvajenemu gostu.

Osebam, ki so čez dan zelo zaposlene in katerih živci ne prenesejo kavo ali ruski čaj, se priporoča za zajuterk, južino ali večerjo »EMONA« čaj. Pijte zato namesto ruskega samo »EMONA« čaj, ker po svoji aromi, hranljivosti in umirljivem delovanju daleč prekaša odlike ruskega čaja.

Brez ozira na vse je posebno »EMONA« čaj v uporabi zelo ekonomičen in radi svoje nizke cene vsakemu omogočen. 1639

Priporoča se Kupčičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1384

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljši: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

JESEN — ZIMA — HALO! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: Paket serija »M« 12—15 m kretone in druka za predpasnike in obleke 160 din. — Original Kosmos »D« 12—15 m Ia flanelov za spodnje perilo in barhent za ženske obleke 230 dinarjev. — Paket serija »T« 4 m prima volnenega blaga za žensko obleko, dokler traja zaloga, za staro ceno, in sicer: T-1 130 din, T-2 160 din, T-3 180 din, T-4 200 din; pri naročilu prosim navedbo cene in barve. — Paket serija »Z« 3—3.20 m šofa za moško obleko ali plašč, ženski kostum ali plašč, in sicer: Z-1 160 din, Z-2 200 din, Z-3 250 din, Z-4 300 din, Z-5 360 dinarjev. Neodgovarjajoče zamenjam. Pri naročilu dveh ali več paketov primeren popust. Izrabite ugodno priliko in naročite takoj! Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II.

Preizkušeni redilni prašek za svinje

zanestljivo hitro zredi Vase svinje. Za eno svinjo zadostuje že en zavitek za 8 din. S povzeto poštino vred stane 1 zavitek 19 din, 2 zavitka 27 din, 3 zavitki 35 din, 4 zavitki 43 din. — Pravi REDIN se dobi samo v zavitkih z gornjo sliko in ga razpošilja

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica
Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17
Zaloga v Ptuj:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

Štedilnike vseh vrst, peči za zimo, kotle vlitve, pocinjene in bakrene, vodovodne žage in cirkularke, sesalke ali pumpe za vodo, vodovodne cevi, krtače za volno krtačiti in vso drugo železnilno dobite po zmernih cenah v trgovini železnine Alfons Meuz, Maribor, nasproti frančiškanske cerkve. 1630

Wessely Pavla, izdelovanje slamnatih tulcev za steklenice, Ptuj, Rogozniška cesta 8, kupuje stalno ržene podrajčnike 1 kg po 1 din in pšenične škope 1 kg po 90 par. 1629

Insertirajte!

Plačam za sveže ustreljeno divjačino sledeče cene:

srne brez strela v hrbet in stegno kg 13 din
zajci nad 3 kg težki komad . . . . . 30 din
fazani (samci) orastli komad . . . . . 25 din
kljunači komad . . . . . 20 din
franko Maribor proti takojšnjemu plačilu.

I V A N L Ü S C H N I G G
Maribor 1628 Taborska 6

Pozor! Vsakovrstne odpadke železja, kovine, cunj, litine, papirja, kupuje in plačuje po najvišjih cenah tvrdka Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Kocija 14 in podružnica na vogalu Ptujске in Tržaške ceste. Telefon 21-30. — Kupujem tudi gumo in steklo!

KUPUJE:

hranilne knjižice bank in hranilnic ter vrednostne
papirje po najugodnejših cenah 1430

BANČNO KOM. ZAVOD, MARIBOR

PRODAJA:**Pletene topce**

damske, moške, otroške še po stari ceni iz lastne
pletarne, nogavice, kapce, rokavice, spodnje perilo
pri »LUNA«, Maribor samo Glavni trg 24,
(avtobusni kolodvor) 1461

REDILO ZA SVINJE,

1548

tisočkrat preizkušeni pra-
šek za svinje, ki vsebuje
tudi ribjo moko, naglo
redi Vaše svinje in jih
dela odporne proti bole-
nim. 1 paket 8 din, 1 kg
25 din, po pošti s povzajem 15, oz. 35 din. Dobl se
v lekarni pri »Zamorec«, Maribor, Gosposka ul. 12.

»Nihče naj ne misli, da bo mogoče javni red in socialni mir proti
prevratnim elementom uspešno braniti, če se nemudoma ne pristopi
k pogumnemu delu!« (Pij XI.)

Nujno je ustvariti predvsem jasnost v tem, kaj hočemo!

Hočemo ustvariti nov red!

Hočemo stanovsko državo!

Hočemo, da bo tudi v naši državi javni red in socialni mir in da
prevratni elementi ne pridejo do moči!

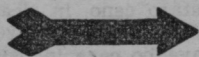
Naročite si knjigo »STANOVSKA DRŽAVA«! Cena knjige je
12 din, za stroške pošiljke še 1 din, skupno torej 13 din. Pošljite nam
po položnici to vsoto in Vam določimo knjigo!

Priporoča se

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

LJUDSKA**POSJOJILNICA****V CELJU**

ZADRUGA Z NEOMEJENIM JAMSTVOM

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4⁰/₀, na trimesečno
odpoved pa po 5⁰/₀. — Vse vloge izplačuje točno po dogovoru

VSAK prevdaren slovenski gospodar zavaruje
sebe, svoje in svoje imetje le pri

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice

GLAVNO ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARII

92

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23 Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-